

اعتصاب و ناآرامی گسترده تونس را

فلج کرد

✽ پلیس در شهرهای بزرگ تونس به سرکوب تظاهرات اعتراضی پرداخت
✽ وکلاو قضات تونس اعتصاب کردند

صفحه ۱۶

شنبه ۲۱ بهمن ۱۳۹۱ - ۲۸ ربیع‌الاول ۱۴۳۴ - ۹ فوریه ۲۰۱۳ - شماره ۲۵۵۲۵ - ۱۶ صفحه به همراه ۸ صفحه ضمیمه - ۲۰۰ تومان

رهبر معظم انقلاب در دیدار فرماندهان و پرسنل نیروی هوایی ارتش:

ملت ایران، متحد و کوبنده ۲۲ بهمن

به میدان می آید

سخن گفتن آمریکا از مذاکره همزمان با ادامه فشار و تهدید، حرکتی حيله گرانه است

✽ ملت عزیز، بصیر و پر استقامت
ایران بار دیگر توطئه دشمن را
برای جدا کردن مردم از نظام
و انقلاب، ناکام می‌سازد
✽ مسئولان، این بداخلاقی‌ها را
که در برخی عرصه‌ها و صحنه‌ها
دیدہ شدکنار بگذارند و همچون
ملت یکدل و مصمم و هم‌باز باشند
✽ هرکسی بخواند سلطه امریکارا
مجددا برقرار کند و برای جلب رضایت
آمریکایی‌ها از منافع ملی، پیشرفت
کشور و استقلال ملی صرف‌نظر کند
ملت گریبان او را می‌گیرد
✽ مذاکره با آمریکا مشکلی را
حل نمی‌کند چرا که آنها در ۶۰ سال
اخیر به هیچ‌یک از وعده‌های خود
عمل نکرده‌اند
✽ مذاکره هنگامی معنا پیدا می‌کند
که دو طرف با حسن نیت، با
شرایط برابر و بدون قصد فریب
گفتگو کنند

صفحه ۲

رئیس جمهوری در اجلاس قاهره پیشنهاد کرد

تشکیل شورای داوری

برای حل مشکلات کشورهای اسلامی

✽ جنگ راه مناسبی برای احقاق حقوق اساسی مردم نیست

معاون وزیر دفاع خبر داد

رونمایی از جدیدترین پهپاد

استراتژیک در خرداد ۹۲

✽ پهپاد «اسکن ایگل» به تولید انبوه رسید

صفحه ۱۴

پایان جشنواره

قرآنی آیات

با تجلیل از

چهره‌های

برتر

صفحه ۳

«ویژه‌نامه

انقلاب»

ضمیمه

اطلاعات

امروز

روایتی بی‌پایان

سوریه

در تلاطم جنگ

و دیپلماسی

صفحه ۱۲

اقتصادی

حفاری

کلید فتح صنعت نفت

صفحه ۷

مطابق

اصول کلی

شناخت قرآن

آیت‌الله‌العظمی جواد آملی

صفحه ۶

یادداشت

دل‌بپاریم

به حماسه فردا

فتح‌الله آملی

صفحه ۲

گزشت

نقش آفرینی ملت ایران

در پیروزی

انقلاب اسلامی

صفحه ۵

یادداشت سرگودین

جامعه‌شناسی مذاکره

علیرضا خانی

در مطالعه فلسفه حاکم بر روابط گروه‌ها، قواعد دقیق و ظریفی را می‌توان از منظر جامعه‌شناختی کشف کرد. زمانی که گروه‌ها – یا افراد – غیر همسو می‌خواهند به توافق بر موضوعی دست یابند، چنان‌چه به‌جای اتفاق نظر، افتراق دیدگاه بر آن‌ها حاکم باشد، سرآخر «رای» است که تکلیف حاکمیت و برتری دیدگاه گروه‌ها را روشن می‌کند. به‌عبارتی، وقتی یک گروه با یک رای بر جامعه‌ای حاکم است، اختلاف نظر و تضارب آراء معنا نمی‌یابد. برای همین است که نظام تک قطبی، چه در قلمرو جهانی و چه در قلمرو ملی، هیچ تناسب و سنجی با حاکمیت دموکراسی ندارد. بدان معنا که تک قطب، تکراری دارد که در دست یا غلط حاکم می‌شود و معنای مخالفی در برابرش نیست تا صحت و سقم منطقش را محک بزند.

گروه‌ها، بسته به این که از چند عنصر تشکیل شده‌اند، فلسفه و قواعد حاکم بر خود را دارند. به‌عبارتی، در گروه‌های یک‌تفره، رای‌گیری معنا ندارد؛ چون یک رای بیشتر وجود ندارد و همین فلسفه است که نظام تک‌قطبی جهان را به کلی با مفهوم دموکراسی بیگانه می‌کند. بر همین اساس، در گروه‌های دوتفره نیز، رای‌گیری معنا ندارد. چون اگر رای هر یک از اعضا، مخالف طرف مقابل باشد، طرفین، در وضع مساوی قرار می‌گیرند و امکان دسترسی به توافق، عملاً ناممکن است. (برای همین است که اصولاً برای دستیابی به مفهوم «اکثریت» از روش رای‌گیری مبتنی بر مشروعت «نصف به‌علاوه یک» استفاده می‌شود).

در شرایطی که یک گروه دو تفره بخواند بر سر موضوعی که محل

تضارب و تنازع است، به توافق برسد، روش نصف به علاوه یک معنا

نمی‌یابد؛ پس یکی از طرفین باید از رای و دیدگاه خود عدول کند.

طبیعتاً، در مجادله، مناقشه یا حتی مذاکره «دو» طرف، آن کس که

از برتری مؤلفه‌های قدرت برخوردار است، می‌تواند رای خود را بر

کسی نشاند و طرف مقابل را به عدول از رای خود وادارد. مؤلفه‌های

قدرت در جهان امروز شامل ثروت و سرمایه مادی، نیروی نظامی، توان

تبلیغاتی و قابلیت پارگیری و هم‌پیمانی با سایر نیروهای موجود است.

در عرصه بین‌المللی، مذاکره سرآمدان دو نیروی همسو بر اساس

مؤلفه‌های فوق رقم می‌خورد و نتایج آن، قابل پیش‌بینی می‌شود. به

عبارتی، «اقتدار» عامل علی‌الاطلاق پیش‌بینی تعیین قلی «برنده»

یک رویارویی بین‌المللی، خشن یا نرم، میان کشورهاست و این اقتدار

مستقیماً منبثق از عوامل قدرت است. قدرت در جهان حاضر چهار

حوزه دارد: اول، قدرت مادی (ثروت)، دوم، قدرت سیاسی (دیپلماسی

و پارگیری بین‌المللی)، سوم، قدرت تبلیغاتی (جنگ نرم) و چهارم،

قدرت نظامی (جنگ سخت) است. چنان‌چه دو قطب یا دو جهان‌بینی

بخواهند بر سر بخششی یا همه مسائل مورد تنازع خود، رویه‌وری

یکدیگر به مذاکره بنشینند، بدون شک مؤلفه‌های فوق نتایج این مذاکره

را پیشاپیش تعیین خواهد کرد و طرف بر‌خوردار از عوامل قدرت

(در پارادایم حاکم بر جهان امروز) از پیش، برنده میدان خواهد بود. در

این شرایط، گمانه‌طریق اجرای رویارویی عدالت‌مندان جهان‌بینی‌های

متضارب، تن دادن طرفین به‌ویژه طرف صاحب قدرت به نادیده

گرفتن مطلق عوامل قدرت است؛ بدان معنا که هر یک از طرف‌های

صاحب و مدعی حق، خود را متنازع از ابزارهای نظامی، مادی، سیاسی

و تبلیغاتی کنند؛ به عبارتی خود را به صورت انتزاعی از همه ابزارهای

قدرت «خلع سلاح» کنند تا بتوانند در شرایط «برابر» به اثبات ادعای

خوش و بطلان برهان طرف رود و رو بپردازند.

اما ایسا این چنین فرضی در جهان امروز امکان تحقق دارد؟ به‌فرض

که ساخت چنین فضایی در جهان امروز ممکن باشد؛ مسأله مهم‌تر و

ظریف‌تری که وجود دارد، آن است که طرفین با کدام زبان فکری

و در چه حوزه تمدنی می‌توانند با یکدیگر سخن کنند؟ به‌عبارتی،

وقتی کشور یا گروه صاحب تفکر و منطق فکری مسلط، «ارزش‌ها» و

«هنجار»های خود را بر نظام جهانی حاکم کرده و مشروعت لاجمله

و بالامتاز آن را به‌صورت یک «ایدئولوژی مترویل» از پیش تعیین

کرده‌است، دیگر حتی درصورت پذیرش خلع سلاح اقتداری خوشی،

زمین و زمینه بازی را عملاً و علناً در اختیار دارد. در این اوضاع، هر

نوع مذاکره‌ای بازی در زمین او و با بهره‌گیری ناچرانه و گریزناپذیر

از ابزار و ادبیات و منطق و هنجارها و ارزش‌های حاکم شده از قبل

توسط او و نظام فکری و ایدئولوژیک تسلط یافته او نخواهد بود؛

نپند یسیدن به این مؤلفه‌ها، به معنای بازی در زمینی است که حدود و

غورشر، قواعد و قوانین و از همه مهم‌تر، داوریش، توسط حریف

تعیین شده‌است. با درک فلسفه و مؤلفه‌های حاکم بر این مذاکره، نیک

می‌توان دریافت که چنین اتفاقی می‌تواند برای کدام طرف «رویا» و

برای کدام سو «کابوس» باشد.

روزنامه اطلاعات

شماره ۹۱/۶ سی

شرح در صفحه ۷

قابل توجه فرهنگدوستان

از سایت فروشگاه اینترنتی **کتابتلاط** **بازدید کنید.**

بایوستن به سایت فروشگاه اینترنتی انتشارات اطلاعات

کتاب مورد علاقه خود را تهیه نمایید.

www.ketabtelaaat.com

واحد اطلاع رسانی انتشارات اطلاعات

فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه‌گران اجرا و تأمین مالی

پروژه کانال انتقال آب چالوس

(قطعات سه ب الی شش)

شرکت سهامی آب منطقه‌ای مازندران در نظر دارد به استناد آیین‌نامه اجرایی بندج ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات (تصویب‌نامه شماره ۸۴۱۳۶/۵۳۳۵۶۰ مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۶ هیأت وزیران) و آیین‌نامه اجرایی ماده واحده قانون اصلاح ماده ۵۶ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب به شماره ۷۸۵۴۴/۲۸/۵۴۳۸۳۲ مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۳، پروژه کانال انتقال آب چالوس (قطعات سه ب الی شش) را با برآورد اولیه ۶۵۷۶۲۲ میلیون ریال به مدت ۴۸ ماه شمسی به پیمانکار دارای صلاحیت با پایه ۱ در رشته آب از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و تأمین‌کننده مالی معادل ۸۵٪ قیمت کل پیشنهادی (به ریال) با استفاده از منابع داخلی واگذار نماید. مدت بازپرداخت اصل و سود تسهیلات ۶ ماه پس از تاریخ تحویل موقت پروژه به مدت ۳ سال خواهد بود و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات نیز به عهده معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی می‌باشد. نرخ سود تسهیلات براساس پیشنهاد تأمین‌کننده مالی و ارائه اسناد مثبته دال بر توانایی تأمین تسهیلات مورد قبول دستگاه اجرایی می‌باشد. پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران و در زمان برگزاری مناقصه ارائه ضمانت‌نامه‌ای به مبلغ ۱٪ کل مبلغ تسهیلات الزامی است. رعایت عقود اسلامی مندرج در قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲ در زمان انعقاد قرارداد تسهیلات مالی الزامی می‌باشد. پیمانکاران واجد شرایط می‌توانند به منظور دریافت اسناد ارزیابی توان اجرای کار و تأمین مالی با استفاده از منابع داخلی در ساعت‌های اداری از تاریخ ۹۱/۱/۲۳ لغایت ۹۱/۱/۲۳ با در دست داشتن معرفی‌نامه و قیض پرداختی به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۰۰۰۹۰۸۵۰۱۹۵ بانک صادرات شعبه آب منطقه‌ای، به دفتر قراردادهای شرکت آب منطقه مازندران - تلفن ۲۳۳۰۱۳۳ مراجعه نمایند.

مناقصه‌گران می‌بایست اسنادار ارزیابی را تا ساعت ۰۳ صبح روز شنبه مورخ ۹۱/۱/۲۹ به دفتر قراردادهای شرکت سهامی آب منطقه‌ای مازندران تحویل و رسید دریافت نمایند.

شرکت سهامی آب منطقه‌ای مازندران

اشعارات اطلاعات منتشر کرد:

سقوط شاه

نوشته فریدون هویدا

ترجمه: ج. ا. مراد

سقوط شاه

نوشته فریدون هویدا

ترجمه: ج. ا. مراد

بانک پارسیان

دهه فجر

انقلاب اسلامی

گرامی باد

پارسیان، بانک ایرانیان

www.parsian-bank.com

مرکز ارتباط با مشتریان ۸۱۱۵۱۰۰۰

امام علی علیه السلام:

أَرَيْعَ مِنْ أَعْطَيْتُكَ فَقَدْ أَعْطَيْتَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ صَدَقَ حَدِيثُ وَأَدَاءُ أَمَانَةٍ وَصَفَةُ بَطْنٍ وَخَسَنُ خَلْقٍ

چهار چیز است که به هر کس داده شود خیر دنیا و آخرت و او داده شده است: راستگویی، اداء امانت، حلال خوری و خوش اخلاقی

گیتاه آمیزشهی

معرفی بر گزیدگان پنجمین جشنواره بین المللی نوآوری و شکوفایی
پنجمین جشنواره بین المللی نوآوری و شکوفایی فجر انقلاب اسلامی

ما معرفی و تقدیر از برگزیدگان پایان یافت.

که به گزارش ایستاد در پنجمین جشنواره بین المللی نوآوری و شکوفایی در مصلاهی امام خمینی (ره) برگزار شد، در بخش تجاری سازی: حسن نوپچی با طرح ساخت ماده کامپوزیت ترمیمی دندان با پخت شیمیایی نوری، غلامرضا یوسف با طرح سیستم اتوماتیک مکمل ترمز، رضا ادیبی با طرح شیرسلونوئیدی اسیول – اسلیو مینی پر استاندارد هوایی، روزبه اسد با طرح سیکلو کانموترد بدون جریان گردشی مجهز به روشن کنترل انترالی، الهام فکوری با طرح تولید الیاف نانو کامپوزیت حاوی نانو میله های روی به روش ذوب ریسی، محسن قربانی با طرح بخاری کم مصرف چند منظوره، مصطفی حدادی با طرح تولید انرژی الکتریسیته از امواج دریا، آیدا معزی پور با طرح لنت ترمز ساخته شده از مواد لیگنو سلولزی، دکتر وحید اسماعیلی با طرح مسیریاب ایملپنت های دندان، اصغر خادمی با طرح دون کن – پوست کن لار تقدیر شدند.

تأمین ۵۰ درصد هزینه دستگاه های آزمایشگاهی ساخت**داخل دانشگاه ها**

معاون پژوهشی وزیر علوم گفت: وزارت علوم ۵۰درصد هزینه تأمین دستگاه های آزمایشگاهی دانشگاه ها را که ساخت داخل کشور باشند، تقبل می کند.

محمد مهدی نژاد نوری، معاون پژوهشی وزیر علوم در گفتگوبا فارس، افزود: ۵۰درصد هزینه این نوع تجهیزات آزمایشگاهی نیز توسط خود دانشگاه ها تأمین می شود.

معاون پژوهشی وزیر علوم اضافه کرد: با توجه به بودجه های موجود در حال حاضر سقفی برای این نوع حمایت ها وجود ندارد و ارائه درخواست دانشگاه ها به سرعت بررسی می شود.

تاخیر در توزیع معرفی نامه دریافت ارز دانشجویان با هزینه شخصی
معاون بورس سازمان امور دانشجویان اعلام کرد: توزیع معرفی نامه ارز تحصیلی دانشجویان اعزام با هزینه شخصی که قرار بود دیروز انجام شود یک هفته به تاخیر افتاد. حسن مسلمی نایب نی روز پنجشنبه در گفتگو با ایرنا افزود: دانشجویان اعزام با هزینه شخصی که قرار بود فردا برای دریافت معرفی نامه ارز تحصیلی به موسسات مشخص شده در استان های مختلف کشور مراجعه کنند می توانند جمعه آینده، ۲۷ بهمن ماه با مراجعه به این مراکز، نامه سه هفته به بانک برای دریافت ارز تحصیلی را دریافت کنند. وی دلیل این تاخیر یک هفته ای را ایجاد اختلالانی در شبکه اینترنتی سازمان امور دانشجویان عنوان کرد.

انتشار کلید سوالات کنکور ارشد در ۲۹ بهمن
مشاور عالی سازمان سنجش از انتشار کلید سوالات آزمون کارشناسی ارشد از ۲۹ بهمن ماه خبر داد. حسین توکلی در گفتگو با ایسنا، با بیان این که کلید سوالات آزمون کارشناسی ارشد روز یکشنبه ۲۹ بهمن ماه منتشر می شود، اظهار داشت: داوطلبان می توانند در این مهلت برای مشاهده کلید سوالات به سایت سازمان سنجش به نشانی www.sanjesh.org مراجعه کنند. وی با اشاره به اعلام نتایج اولیه آزمون کارشناسی ارشد در محدوده زمانی ۱۵ تا ۱۹ اردیبهشت ماه، در خصوص ظرفیت پذیرش داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد، گفت: دفترچه راهنمای انتخاب رشته تحصیلی کارشناسی ارشد حداکثر از ۱۵ اردیبهشت ماه در سایت سازمان سنجش منتشر می شود.

پایان جشنواره قرآنی آیات با تجلیل از چهره های برتر

که گفتگوهای مربوط به افراد عین ترجمه آیات قرآن بود. در آئین اختتامیه جشنواره آیات از نفرات برتر ۱۷ جشنواره که در استان های مختلف کشور برگزار شد، تجلیل به عمل آمد. همچنین در این مراسم از افرادی چون حجت الاسلام علی رضا پناهیان استاد قرآن کریم، محمدحسین صوفی معاون صدای جمهوری اسلامی ایران، حسن گروسی مدیر شبکه قرآن و معارف مسعود

نجاتی هنرمند خوشنویس، نادر طالب زادۀ پژوهشگر و مستندساز، علی نصیریان هنرمند، علی امینی حافظ کل قرآن کریم، احمدرضا محسنی هنرمند، استاد سید محمد حسینی موحّد هنرمند خوشنویس، سید جواد جعفری مدیر قرآنی، هادی آرمز آهنگساز، ابوالقاسم طالبی کارگردان، حمیدرضا ارباب سلیمانی دبیر جشنواره مدهامتان، کاظم چلیپا هنرمند نقاش، محمد تقی رحمتی مستندساز و چند نفر اقر خارجی

نکین ایران» می گذاشت. وی با بیان اینکه «خلیج فارس و جزایر آن، نماد وحدت ملی و صلابت ایرانیان هستند و می توان در قالب مضمونی اثر گذار و با زبان شعر، متبلورشان کرد» تأکید کرد: از این جهت ما برنامه های آرای

دبیر هفتمین جشنواره بین المللی شعر فجر همچنین گفت: در دوره معاصر هم ادبا و شعرا و داستان نویسان به خلیج فارس توجه ویژه ای داشته اند که از آن جمله می توان به جلال آل احمد اشاره کرد که در سال ۱۳۳۹ کتاب «جزیره خسارک» در بیتیم ایران،

دبیر هفتمین جشنواره بین المللی شعر فجر ادامه داد: در جزیره خسارک، ابوموسی و قشم برپا کردیم. دبیر هفتمین جشنواره بین المللی شعر فجر از برای اولین بار در آن اشاره شده است. همچنین برنامه های سه روز نخست این جشنواره، هدف از برگزاری این رویداد بین المللی را در جزایر خارک، ابوموسی و قشم واقع در عمق آب های نیلگون خلیج فارس را نیز تشریح کرد. به گزارش مهر، رضا حمیدی ضمن اشاره به برنامه های متعددی که در سه روز نخست این جشنواره در سه جزیره خارک، ابوموسی و قشم اجرا شد، درباره دلیل انتخاب این جزایر هم به عنوان میزبان این رویداد بین المللی برای نخستین بار، گفت: ادیبان و شاعران پارسی گوی در مقاطع مختلف تاریخی به خلیج فارس و جزایر واقع در آن توجه داشته اند و این مسئله همواره در آثار آنها مطرح بوده است. وی با ذکر مثال هایی افزود: وقتی سفرنامه های ناصر خسرو را تورق می کنیم، می بینیم که بارها به

شهرام ناظری، رزمستان امسال در سالن میلاد

نمایشگاه بین المللی تهران کنسرت می دهد. به گزارش ایسنا، شهرام ناظری از ۹ تا ۱۱ اسفندماه قطعاتی را با آهنگسازی خود و فرید الهامی برای مخاطبان موسیقی ایرانی اجرا خواهد کرد. در بخش فردوسی، شهرام ناظری، آواهای

وزیر ارشاد: فیلم های جشنواره فیلم فجر متنوع و پایتخت گریز است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سخنانی پیش از خطبه نماز جمعه تهران که در مصلاهی امام خمینی (ره) برگزار شد، تنوع موضوع ها و پایتخت گریزی را از شاخصه های فیلم های سی و یکمین جشنواره بین المللی فیلم فجر دانست و گفت: فیلم های امسال فقط به دغدغه روشنفکران تهرانی نمی پردازد.

به گزارش ایرنا، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تأسیس معاونت قرآن و عترت در این وزارتخانه را یادآور شد و گفت: این اقدام با هدف توجه به فرهنگ اصیل اسلامی و بهره گیری از ظرفیت های قرآن برای خلق آثار فرهنگی و هنری صورت گرفت. حسینی بهره گیری از قرآن را ضامن استمرار نظام اسلامی دانست و اظهار داشت: هنرمندان به جای تکیه بر فرهنگ و اندیشه غرب می توانند از این فرهنگ ناب اسلامی بهره گیرند.

وی برگزاری جشنواره هنرهای قرآنی در ۲۰ رشته، حمایت از بیش از ۲۰۰۰ موسسه قرآنی، افزایش تعداد کانون های فرهنگی و هنری مساجد به ۱۵ هزار کانون را ناشی از اهتمام این وزارتخانه به فرهنگ قرآنی دانست.

حسینی رشد انتشار کتاب در کشور را یادآور شد و گفت: در فاصله زمانی ۱۳۵۸ تا ۸۴ هزار عنوان کتاب در کشور منتشر شده بود که این رقم در فاصله زمانی سال های ۸۴ تا ۹۰ به رقم ۴۱۵ هزار کتاب افزایش یافت. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزاری کتاب سال جمهوری اسلامی، تقدیر از نویسندگان و اندیشمندان دیگر کشورها را که در حوزه اسلام و ایران تألیفاتی داشته باشند، از دیگر اقدام های این وزارتخانه برشمرد و افزود: شعر تکریم شاعران و برگزایر جشنواره شعر فجر نیز از اقداماتی است که با هدف پاسداری از زبان فارسی انجام می شود. حسینی به برگزاری جشنواره تئاتر فجر در بهمن امسال اشاره کرد و گفت: در گذشته متون نمایشی، اغلب برگرفته از نمایشنامه های غربی بود اما در جشنواره امسال از میان ۱۳۰ نمایشی که روی صحنه رفت، فقط پنج نمایش برگرفته از آثار خارجی بود و بقیه با اقتباس از فرهنگ بومی به نگارش درآمده است. وی اختصاص بخش ویژه پیامبراعظم (ص) در جشنواره های مختلف فرهنگی و هنری را از دیگر اقدام های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای ترویج اسلام ناب محمدی اعلام کرد و گفت: برگزاری هفته های فرهنگی ایران در دیگر کشورها نیز زمینه را برای اثرگذاری بر توده های مردم دیگر ملت ها فراهم می کند. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه با گرامی داشت یاد حضرت امام خمینی (ره) بنیانگذار انقلاب اسلامی در ایران اظهار داشت: در این ایام با امام (ره) و شهیدان که راه عزت، سربلندی و راه پایداری را نشان دادند، تجدید پیمان می کنیم. وزیر ارشاد تأکید کرد: امام خمینی (ره) از نعمت های الهی بود که شامل حال ملت ایران شد و امروز خلف صالح ایشان، حضرت آیت الله العظمی خاتمی ای ادامه دهنده این مسیر است و امیدوارم که همه قدران این نعمت الهی و پاینده به مثاق با رهبر معظم انقلاب اسلامی باشیم.

معرفی برگزیدگان جشنواره داستان انقلاب

برگزیدگان پنجمین جشنواره داستان انقلاب دقایقی قبل در حوزه هنری مورد تقدیر قرار گرفتند.

به گزارش مهر، مراسم اختتامیه پنجمین دوره جشنواره داستان انقلاب دقایقی قبل با حضور محسن مومنی شریف رئیس حوزه هنری، علی اسماعیلی سرپرست معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، امیرحسین فردی دبیر هنری این جشنواره و جمعی از نویسندگان انقلاب در تالار سوره حوزه هنری به کار خود پایان داد و برگزیدگان این جشنواره معرفی و تقدیر شدند. اسامی برگزیدگان این جشنواره در بخش داستان کوتاه بزرگسال به ترتیب زیر است: داستان برگزیده: «عشق روزهای آپولو» از مهدی نورمحمدزاده برنده دیپلم افتخار و ۳ میلیون تومان، داستان برتر: «علیا حصر» نوشته ناهید قادری حاجی آبادی برنده لوح تقدیر و ۲ میلیون تومان، داستان تقدیری: «آخرین دردها» نوشته ابوالفضل بصیری برنده لوح تقدیر و ۱ میلیون تومان، اسامی برگذگان در بخش رمان بزرگسال نیز به ترتیب زیر است:

رمان برگزیده: «هزار و یک جشن» اثر نوشته محمد محمودی نورآبادی برنده دیپلم افتخار و ۱۰ میلیون تومان، رمان برتر: «بود و نایود» نوشته سید هاشم حسینی برنده لوح تقدیر و ۲ میلیون تومان

رمان تقدیری: «سیاه، سفید، خاکستری» نوشته یوسف قوجق برنده لوح تقدیر و ۵ میلیون تومان، در بخش داستان کوتاه نوجوان اسامی برگزیدگان به ترتیب زیر است: داستان برگزیده: «آزادی» نوشته رفیع افتخار برنده دیپلم افتخار و ۳ میلیون تومان، داستان برتر: «بیا از حمید حرفی نزنیم» نوشته مرضیه فله گری برنده لوح تقدیر و ۲ میلیون تومان

داستان تقدیری: «همه با هم» نوشته مهین سماواتی برنده لوح تقدیر و یک میلیون تومان، در حوزه رمان نوجوان نیز اثر و نویسنده برگزیده به این ترتیب معرفی شد: رمان برگزیده: «موهای تو خانه ماهی هاست» نوشته محمدرضا شرفی خوشان برنده دیپلم افتخار و ۱ میلیون تومان

پیامبر اعظم و ۲۳ سال حیات و حیانی

۱۸- سیدرضااکرمی ۶۷: لحظه لحظه زندگانی زمینی و آسمانی رسول خدا، قبل از بعثت و بعد از بعثت، در خور دقت و تأمل می باشد، چون در هر زمان درسهای ویژه دارد، و اسوه بودن حضرت در ایجاد گوناگون را «قلد کان لکم فی رسول الله اسوه حسنه، احزاب ۲۱» به تصویر می کشد. در مقالات گذشته به برخی از دوران حیات وی اشاره شد، ولی باید گفت، در همه حال بهره مند از بصیرت «قل هذه سبیلی ادعوا الی الله علی بصیره ان و من آتینعی، یوسف ۸۰» و برای همراهان تابع خود، همین را اعلام می داشت، باید بصیرت را جدی گرفت و آن را اساس کار خود داشت. در قرآن مجید، ۲ بار کلمه «بصیرت» را داریم که خداوند اعلام می دارد «بل الانسان علی نفسه بصیر، قیامت ۱۴» انسان دارای بصیرت و تشخیص و درک و دراست می باشد، ولو اینکه بهانه سازی و بهانه تراشی نماید و «معاذیر» بیورد و دیگر اینکه خداوند، با صراحت اعلام بصیرت می کند و پیامبران الهی را دارای بصائر «فاجلکم بصائر من ربکم، انعام ۱۰۴» معرفی می نماید و این بصیرت را به سوه همه میخواند و این فضیلت برجسته را در کادر هدایت و رحمت قرار می دهد و از یک خانواده مشعشعده «و هدی و رحمة لعلهم یذکرون، قصص ۴۲» و همه را عوامل تذکار می داند. حضور حضرت در صحنه های حمایت از مظلومان و تقابل با ظالمان، گواه بصیرت است.

۶۸: قرآن مجید در سوره «الفحی» سه موضوع «بیتم بودن، ضلالت، فقیر بودن» محمدين عبدالله را در زندگی حضرت یابمی نماید و میفرماید «الم یجدک یتیمًا فاری، و وجدک ضالًا فهدی و وجدک عالا فاعفی» تو یتیم بودی و خداوند به تو مأوی و جایگاه مناسب داد و تو در مسیر بلا تکلیفی در برابر بیت پرستی و بت پرستان نبودی که در تو پر تو رسالت دانستی، چه باید بکنی و به وظیفه خود عمل نمایی و سؤم اینکه فقیر و تهیدست بودی، و به برکت ازدواج با حضرت خدیجه سامان یافتی و از نگرانی های متعدد رهایی یافتی. این چند موضوع نشان می دهد که حضرت از صغر شروع کرد و توانست بسیاری را از صغر نجات دهد و مشکلات را برطرف نماید. در برابر این عنایات الهی، مسئولیت توجه به یتیمان و رسیدگی به تهیدستان یافتی و می بایست نعمت پروردگار را یاد نماید و بازگو افما الیتیم فلا تقهر و اما السائل فلاتهر و اما یبعمه ربک لحث، الفحی، ۱۱ تا ۹۹. از موارد زندگی رسول اکرم، قبل از تولد، رقتن به غار حراء و دوران مطالعه عوالم ملکوت و خودسازی و اندیشیدن و فکر کردن که برای مردم مکه و سرزمین های دیگر، چه باید بکنی، می باشد. حضرت خدیجه غثالی برای حضرت می برد و علی علیه السلام را وی، مراقبت می کرد و همراهی یتیمود و در این وضعیت می اندیشید، که چه می شود و چه باید کرد، که در ۲۷ رجب، عنایت خداوندی بر حضرت تأییدن گرفت و مشنور بلند «اقرء باسم ربک الذی خلق، خل الانسان من علق، اقرء و ربک الذی علم بالقلم، علم الانسان ما لم يعلم» را دریافت که باید بخواند و خداوند خلق را یاد نماید و معرفی کند، از انسان بگوید، انسانی که از خون بسته، به وجود آمده باید بخواند و پروردگار با کرامت و ارباب خواند، خداوندی که قلم و نوشتن را آموزش داد و به انسان آنچه نمی داند را یاد داد. این مشنور، بیش و منش و روش آینده پیامبر و دنیای اسلام را یاد آور، می شود و اعلام حضور می کند. در حقیقت همه اسلام و انسان و دین در چند موضوع خلاصه می شود که عبارت است از خواندن و نوشتن و یاد گرفتن و انسان را شناختن و به یک هدف، یعنی به خدا توجه کردن، خداوند خلق و با کرامت و انسان آفرین، پس از دریافت وحی الهی به سوی خانه روانه شد و به همسر خود خدیجه و دست پرورده خود علی، ابلاغ وحی را اعلام نمود و کار دعوت و هدایت شروع شد و ۲۳ سال دوام یافت و جهان و جهانیان را در گرو ن نمود.

۷۰: با تأمل در سیر سوره های نازله و آیات وارده قرآن بر رسول خاتم، می یابیم که حضرت دیگر قرار و آرام نداشت و از هر فرصتی می بایست برای خودسازی و خودیابی و خودپوری خود و مردم تلاش کند و اقدامی بنماید، گاهی خداوند اعلام می دارد «یا ایها المرءل، قم اللیل الا قلیال، نصفه او انقص منه قلیال، اوزد علیه ورتل القرآن تر تلیا» ای بخود جامه پیچیده، شب جز اندکی، به پای خیز، و قرآن بخوان، انهم واضح و روشن، زیرا در آینده نزدیک بر تو سخن طوا اقوم قیلا، ان لک فی الهمان سحبا طویلا، زمزل ۱ تا ۷» خواهی داشت و همه این ها برای خداوند و معطوف داشتن همه توجه به وی می باشد، خداوند مشرق و مغرب که یگانه معبود شایسته است، باید وی را کار ساز خود نمود.

۷۱: و گاهی خداوند اعلام می دارد، ای خفته در جامه خواب، برخیز و هشدار ده، و پروردگارت را بزرگ شمار. این پیام حضرت را مصمتر ساخت و بر تلاش خود پای فشر، زیرا می بایست پیدایش و هشدار باش اعلام دارد و جامعه را از خودمودی و جمود نجات دهد. جامعه جاهل و در ضلالت قرار گرفته و گرفتار فقر فکری و مالی و سرمایه ای و اخلاقی شده، انصافا کار کردن در این جامعه، چقدر دشوار و سخت است و باید چقدر کار و تلاش نمود، تا آن را تغییر داد و به دانش و بیش و منش رساند.

پیش فروش خودروی جدید سایپا ۱۵۱

به مناسبت آغاز دهه مبارک فجر

کارا

موتور M۱۳ با ۷۰ اسب بخار
مصرف سوخت کم
شتاب و ایمنی بالا

فرصتی استثنائی

سود مشارکت ۲۳ درصدی

سرمایه گذاری مناسب

گروه خودروسازی سایپا

www.saipagroup.ir

مشتریان گرامی می توانند جهت خرید اینترنتی به سایت www.saipagroup.ir ویا کسب اطلاعات بیشتر به شبکه گسترده نمایندگی های مجاز گروه خودروسازی سایپا در سراسر کشور مراجعه نمایند.

پیش فروش خودروی جدید اتوماتیک (AMT)

به مناسبت آغاز دهه مبارک فجر

فرصتی استثنائی

سود مشارکت ۲۳ درصدی

سرمایه گذاری مناسب

گروه خودروسازی سایپا

www.saipagroup.ir

مشتریان گرامی می توانند جهت خرید اینترنتی به سایت www.saipagroup.ir ویا کسب اطلاعات بیشتر به شبکه گسترده نمایندگی های مجاز گروه خودروسازی سایپا در سراسر کشور مراجعه نمایند.

ایران – لبنان

باز پس گیری جام قهرمانی بسکتبال غرب آسیا

تیم ملی بسکتبال ایران در دومین دیدار از رقابت‌های قهرمانی غرب آسیا به مصاف عراق رفت و با نتیجه ۹۴ بر ۶۱ به پیروزی رسید تا به قهرمانی در غرب آسیا، نزدیکتر شود.

ملی پوشان بسکتبال ایران در این دیدار که سراسر برتر بودند در کوارت بر ۳۱ بر ۱۵ به پیروزی رسیدند و کوارت دوم را با نتیجه ۲۴ بر ۱۷ به سود خود باان دادند.

کوارت سوم این مسابقه با حساب ۲۱ بر ۱۷ به سود ایران بود. ملی پوشان ایران در کوارت چهارم با نتیجه ۱۸ بر ۱۲ برنده شدند تا در مجموع به پیروزی ۹۴ بر ۶۱ برسند.

تیم ملی بسکتبال ایران با این برد، فقط یک گام تا قهرمانی در غرب آسیا فاصله دارد و امروز برای بازپس گیری جام قهرمانی غرب آسیا به مصاف لبنان (مدافع عنوان قهرمانی) می رود. ایران در بازی اول خود، اردن را با نتیجه ۹۳ بر ۵۵ از پیش رو برداشت.

سهراب‌نژاد، موثرترین بازیکن

نیکخواه بهرامی، امتیازآورترین و حامد سهراب‌نژاد، موثرترین بازیکنان ایران در دیدار دیروز تیم های بسکتبال ایران و عراق شدند. تیم ملی بسکتبال ایران در دومین دیدار از رقابت‌های غرب آسیا نتیجه ۹۴ بر ۶۱ مقابل عراق به پیروزی رسید که در این بازی صمد نیکخواه بهرامی با ۱۵ امتیاز، امتیازآورترین بازیکن ایران شدد و حامد سهراب‌نژاد با تاثیر گذاری ۲۴ به عنوان موثرترین بازیکن میدان معرفی شد.
امار ملی پوشان بسکتبال در دیدار با عراق به این شرح است:
آرن داودی – ۱۹ دقیقه و ۵۵ ثانیه، ۲ پاس منجر به گل و

۳٫۳ امتیاز

جواد داوری – ۱۹ دقیقه، ۱۱ امتیاز، ۲ پاس منجر به گل، یک توپ دریایی

و ۴ ریباند

مهدی کامرانی – ۱۶ دقیقه و ۴۷ ثانیه، ۱۰ امتیاز، ۳ توپ دریایی، ۲ پاس منجر به گل و ۳ ریباند
امیر صدیقی – ۱۹ دقیقه، ۵ امتیاز، یک توپ دریایی، یک پاس منجر به گل، ۳ ریباند
اوسین ساهاکیان – ۱۹ دقیقه و ۲۸ ثانیه، ۴ امتیاز، ۲ توپ دریایی، ۸ ریباند

حامد آفاق – ۲۰ دقیقه و ۵۱ ثانیه، ۱۰ امتیاز، ۲ توپ دریایی، ۱۵ پاس منجر به گل، ۳ ریباند

حامد سهراب‌نژاد – ۱۶ دقیقه و ۵۷ ثانیه، ۱۳ امتیاز، ۲ توپ دریایی، یک پاس منجر به گل، ۷ ریباند
اصغر کاردوست – ۱۴ دقیقه و ۵۲ ثانیه، ۴ امتیاز، یک توپ دریایی، ۸ ریباند

روژه ارغوان – ۸ دقیقه و ۱۰ ثانیه، ۴ امتیاز، یک توپ دریایی، ۳ ریباند
صمد نیکخواه بهرامی – ۲۰ دقیقه و ۵۵ ثانیه، ۱۵ امتیاز، یک توپ دریایی، ۳ پاس منجر به ۵، ۵ ریباند

صالح فورتن – ۲۰ دقیقه و ۳۱ ثانیه، ۱۰ امتیاز، یک توپ دریایی، ۲ پاس منجر به گل، ۶ ریباند

یوس لالازاده – ۳ دقیقه و ۱۷ ثانیه، بدون امتیاز
محمد اسحاق – ۲ دقیقه و ۳۶ ثانیه و ۱۹ دقیقه و ۳۶ ثانیه ۱۷ امتیاز کسب کرد و امتیازآورترین بازیکن میدان معرفی شد.

پیروزی مثلث قهرمانی و تداوم صدرنشینی استقلال

تیم فوتبال استقلال که برای ساعاتی صدر جدول رده‌بندی لیگ برتر فوتبال را به تراکتورسازی تبریز واگذار کرده بود، با پیروزی مقابل راه‌آهن به صدرنشینی خود ادامه داد.

آخرین دیدار روز دوم از هفته

بیست و پنجم لیگ برتر فوتبال، دیروز تیم تیم‌های استقلال و راه‌آهن در ورزشگاه آزادی تهران برگزار شد که شاگردان امیرقلعه نویی با نتیجه یک بر صفر تیم علی دایی را شکست دادند.

این دیدار که به قضاوت محسن ترکی و در حضور ۱۸ هزار تماشاگر برگزار شد دو نیم فوتبال کم رمقی را در نیمه نخست به نمایش گذاشتند و پس ا وجود موقعیت های کم تعدادی که داشتند، علاقه‌مندان به فوتبال را راضی نکردند. استقلال در نیمه نخست، یکبار توپ را به تیر دروازه راه‌آهن زد.

در نیمه دوم، استقلال با به میدان آمدن جنتی جباری روند هجومی تری

به خود گرفت و هر چند راه‌آهنی ها در ضد حملات خطرناک نشان دادند، ولی

این استقلال بود که به گل سه امتیازی دست یافت و قهرمانی، ثانیه هایی پس از ورودش به زمین با اشتباه محمد

محمدی در دقیقه ۷۱ تنها گل این دیدار

را به ثمر رساند. جمدینی که در دیدار با یکسان هم با اشتباه حسین آشتا، نخستین گلش را برای استقلال به ثمر رسانده

بود، اینبار دومین خوش شانس را آورد و گل دروازه را به دیگر اشتباه کرد تا او گل بزند.دقایق پایانی و وقت اضافه

بازی، تیم راه آهن حملات زیادی را روی دروازه استقلال پی ریزی کرد و حتی می توانست در دقیقه ۹۳ به گل

تیمی دستد یابد، ولی رجب زاده توانست دروازه خالی استقلال را باز کند. شاگردان امیر قلعه نویی با این

پیروزی ۴۹ امتیازی شدند و اختلاف

سه امتیازی خود با تراکتورسازی را حفظ کردند. تراکتوری ها که قبل از

بازی استقلال به صدر جدول صعود

کرده بودند ۴۶ با امتیاز دوم هستند و

فولاد خوزستان با ۵۵ امتیاز در رده سوم

مرحله نخست تمرینات تیم ملی کوئتدو، پیروزی پایان یافت تا اردو نشینان برای حضور در لیگ به تیم‌های باشگاهی خود ملحق شوند.

رقابت‌های انتخابی تیم ملی

تکوئدو، شنبه و یکشنبه هفته گذشته

در خانه تکوئدو برگزار شد و اردوی

آماده بازی با حضور ۳۸ تکوئدو کار در

حال از سه شنبه آغاز شد که تیم ملی

جمهوری از دبازیان‌سرای برگزار کرد

اردوی مشترک ایران تهران شد. ی

برگزاری لیگ و مبارزات انتخابی

تیم ملی کوئدو، باعث شد تا کادرو

فنی در تمرینات سه روزه، فقط

به کارهای سبک تمرینی و تمرین

مشترک با آذری‌ها هر پرتازم رتبی

پهپادهای برد متوسط هم که

مصرف کنند محدودی دارند، در

داخل با تیراز محدود تهران می‌شود

که پهپادهای نوع پیشرفته تر مهاجر

در این دسته هستند و همگی پنج

سیستم اصلی آنها در داخل تولید

و حتی صادر می‌شود. دسته آخر

پهپادهای استراتژیک بار بلند تا ۳۰

هزار ار و مداومت پروازی بالا تا ۲۴

ساعت هستند که از موتورهای جت

استفاده می‌کنند که یک نمونه آن‌ها

چندلی پیش رونمایی شد

صادرات پهپاد به کشورهای

مسو

اسلامی همچنین از برنامه‌ها

و اقدامات کشور برای انتقال

زمینه کاهش مصرف دخانیات در راستای اجرای

دکتر وی جسی نرسودی هماهنگ کنند

بیرخانه کنوانسیون کنترل دخانیات سازمان

جهانی بهداشت به عنوان مسئول تیم ارزیاب

این کنوانسیون زیرممن ابراز خشنودی از اقدام‌های

جمهوری اسلامی ایران در راستای مبارزه با

مصرف دخانیات، خارومه‌ای از یافته‌های ارزیابی

شده توسط گروه تحت امر خود را از این اقدام ها در

کنوانسیون را مطلوب ارزیابی کرد.

نوع تضمین: صرفاً به صورت ضمانتنامه بانکی یا واریز وجه نقد به حساب شرکت.

مبلغ خرید بستانده: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال در وجه شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان به‌شماره حساب سبیا ۰۶۶۷۰۰۶۶۷۰۰۱۰۷۵۰

نیز بانک ملی مرکز سنندج.

محل خرید بستانده: امور تدارکات شرکت واقع در سنندج، بلوار جانبازان، سایت اداری و یا دفتر نمایندگی برق غرب واقع در تهران،

میدان ونک، خیابان برزیل، شرکت توانیر ساختمان شهید عباسپور بسوک ۷ طبقه ۷ پلاک ۲۲۰ مراجعه و یا با تلفن

شماره ۰۲۱-۸۸۶۲۳۱۳۲۰ تماس حاصل فرمائید.

مدار تحویل اسناد: در حراست شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان واقع در سنندج، بلوار جانبازان، سایت اداری

هزینه رد درج دو نوبت آگهی بعهده برندگان مناقصه می‌باشد.

سایر اسناد و جزئیات مربوط به اسناد مناقصه مندرج است.

برای کسب اطلاعات بیشتر به وبسایت (WWW.Tanapar.org.ir) شرکت توزیع برق (www.kurdelectric.com) با سایت

پایگاه ملی مناقصات (ets.mporgir) مراجعه و یا با شماره تلفن‌های ۰۱-۲۲۸۴۶۰۱-۰۸۷۱-داخلی ۲۰۵۴ و ۲۰۵۵ تماس حاصل

فرمایید.

۱۴۸۵/۱۵/الف

قرار دادن

سه بازی همزمان هفته بیست

و پنجم لیگ برتر فوتبال باشگاه های

ایران، دیروز با پیروزی هر سه مدعی

قهرمانی به پایان رسید.

دیروز در دومین روز از هفته

بیست و پنجم لیگ برتر فوتبال، سپاهان

در فولادشهر اصفهان میزبان تیم قعر

جنتی فولی آبادان بود و با نتیجه ۳ بر

صفر پیروز شد تا نفت آبادان یک قدم

دیگر به سقوط – از لیگ برتر به دسته

یک – نزدیکتر شود و فاصله سپاهان با

صدر جدول به ۲ امتیاز برسد.

گل‌های سپاهان را امید عالیمیان در

دقیقه ۲۱ و محرم نوید کیا در دقیق ۴۲

و ۵۳ و به ثمر رساندند.

در دیگر بازی این هفته،

تراکتورسازی که از آغاز فصل تاکنون

در تبریز شکست نخورده است، این

رونده را ادامه داد و با تک گل جواد

کامپانین در دقیقه ۳۳ ملوان را مغلوب

کرد. تراکتور سازی بااین برد و کسب

۶۶ امتیاز، بدون احتساب بازی استقلال

پایان مرحله نخست اردوی تیم ملی تکواندو

کریمی، سرمربی ملی تیم ملی تکواندو،

در پیش است و با توجه به حساسیت

بازها، بر نامه‌هایی را اجرا کردیم که

تکوئدو کاهش در لیگ هم مبارزات

اسبقی، رضا جیبی، صادق موسوی،

بهزاد ایلخانی، محمد امامی، مسعود

حجی زواره، امید عمیدی، مسعود مدادی،

پیاد قیامی، افشین ساکت، علی مومنی،

مسجدینی کرمانی، یاسین اکبرتاج،

مهران عسکری، ابراهیم مردانی و پوریا

قربانیان تکواندوگاهایی هستند که در

اردو حضور داشتند. تیم ملی تکواندو

برای حضور در رقابت‌های قهرمانی

جهان در مرکز یک و بازه‌های کشورهای

اسلامی در ملازی آماده می‌شود.

دستاوردهای ایران به کشورهای

همسو اشاره کرد و گفت: با توجه

به عمق استراتژیک ایران و همچنین

انحصار فناوری‌های نظامی ایران دست

کشورهای استکباری، ایران توسط

به ارائه دستاوردهای خود به

کشورهای همسو و نزدیک زده

است، لذا به برخی از کشورهای

این پهپاد ها به صورت آماده ارائه

شده و حتی در برخی کشورهای

دیگر خط تولید آنها ایجاد شده ا

انتقال فناوری داده شده است و

ایران از کشورهای همسوی که به

استدارت‌های اعلام نیاز کنند، با

آغوش باز استقبال می‌کند.

برنامه تلویزیونی ثریا در طلیعه

سی و پنجمین فجر انقلاب اسلامی

به بررسی و نمایش دستاوردهای

کشور در حوزه فناوری پهپاد پرند

داشت پذیرش از دور پرداخت.

همچنین ساعاتی قبل از این برنامه

ویژه برنامه مستند «شکار طبلر» در

یازده تکرار پهپاد پیشرفته آمریکایی

RR-Q-۱۷۰ در رمز گشایی اطلاعات

ان خپش شد و در آن تصاویری از

خط تولید پهپاد «اسکن ایگل» هم به

نمایش درآمد.

زمینه کاهش مصرف دخانیات در راستای اجرای

مفاد کنوانسیون و فراهم کردن زیرساخت‌های

مناسب در ایران به سرپرست وزارت بهداشت

ارایه کرد. وی ضمن ابراز خرسندی از حضور

فراآله همه دستگه‌ها به ذریبط در جلسات بین

بخشی و مجلس شورای اسلامی، پتانسیل ایران

در تبادل تجارب موفق به سایر کشورهای عضو

کنوانسیون را مطلوب ارزیابی کرد.

و راه آهن به صدر جدول رسید.

در اهرار، تیم فولاد خوزستان

مقابل ذوب آهن، تسناری را در دقایق

آخر را با برده عوض کرد و به پیروزی

دو بریک رسید. ذوب آهن با گل به

خودی بازیکن فولاد پیش افتاد، ولی

مهدادی نوری در دقیقه ۵۵ بازی را به

تسناری کشاند. در دقیقه ۹۳ لوسیانو

پیرسرا گل پیروزی بخش تیش را به

ثمر رساند و گل برد با ارزش را نصیب

فولاد کرد تا رکورد نابختن متوالی فولاد

حفظ شد. فولاد ۱۷ بازی پیاپی، نباخته

و حسین فرکی از این بابت، رکوردی،

دست یافتنی را به نام خود ثبت کرده

است.اکنون فولاد با ۴۵ امتیاز در جای

سوم قرار دارد.

تراکتورسازی که در فولاد خوزستان

انزلی صفر

گل جواد کامپانین (۶۳)

سپاهان اصفهان ۳ – صنعت نفت

آبادان صفر

گل حامید عالیمیان (۲۱) نویدکیان

(۵۳/۴۲)

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

تراکتورسازی ۱ – فولاد خوزستان

ذوب آهن ۱ – فولاد خوزستان

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

فولاد خوزستان ۲ – ذوب آهن

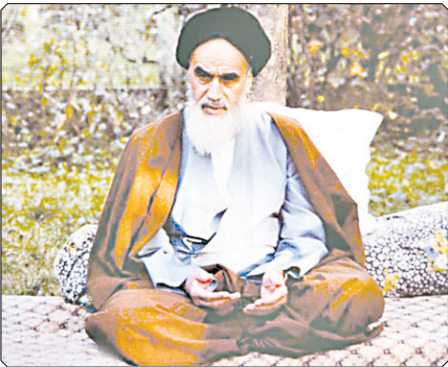

انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی

...بعد از هر انقلابی مشکلات زیادی برای کشور و برای دولت ها پیش می آید که اجتناب ناپذیر است. نمی توان تصور کرد که انقلابی حاصل شود، یک رژیم دو هزار و پانصد ساله با همه قدرتی که داشت، شکسته شود و از بین برود و همه چیز مملکت به جای خود باشد و همه امور خیلی زود اصلاح بشود و همه حوائج برآورده بشود.

بعضی انقلاب هایی که در حدود ۶۰ سال پیش از این اتفاق افتاده است، الآن هم با مشکلات روبه رو هستند. گمانم این است که انقلاب ما بهترین انقلابی بوده است که با ضایعاتی کم، نتایج زیادی از آن تاکنون برداشت کرده و خواهیم کرد.

نکته در اینجاست که انقلاب های دیگر، انقلاب های یک رژیم بر رژیم مشابه دیگری بوده، ولی انقلاب ما انقلاب اسلامی است؛ چون متکی بر اسلام است.

***

انقلاب ما عظیم است و متکی به هیچ قدرتی نیست، نه شرق و نه غرب. انقلاب های دیگری که در دنیا رخ می دهد، به یکی از این دو ابر قدرت متکی است، ولی انقلاب مردم ما متکی به خود مردم است، پس مردم باید از پیامدهای انقلابشان گله نداشته باشند.

***

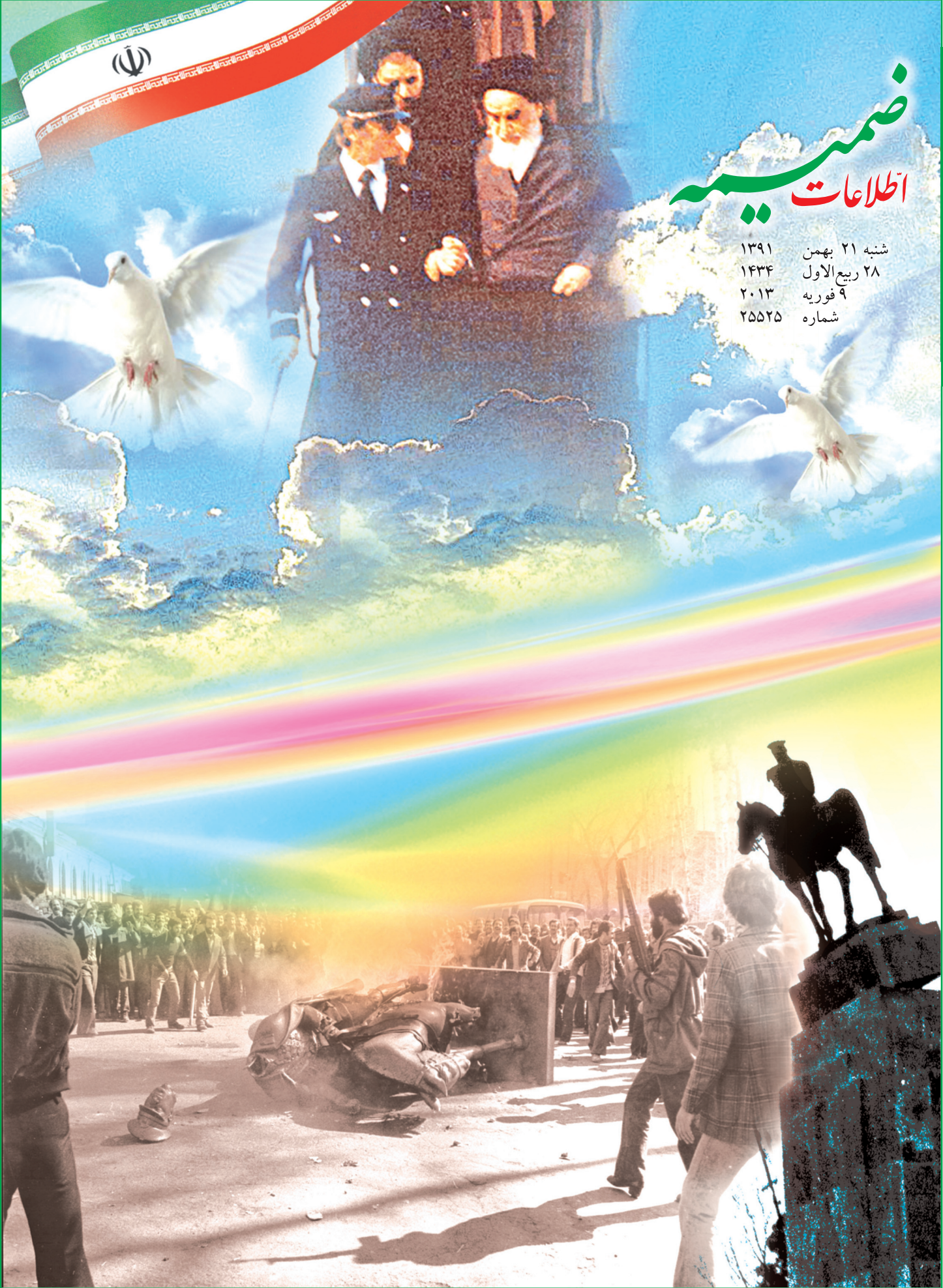
مملکت بعد از انقلاب آشفتنگی دارد و بحمدالله انقلاب ایران انقلاب بزرگی بود که ضایعه کم و ثمرات زیادی داشت. ثمره قطع دست های اجانب و خیانتکاران داخلی و خارجی و ثمرات بزرگتر در سازندگی است .

امروز دنیا به خاطر اسلام با ما بد است، بعضی ها که جاهلند، می گویند اسلام به درد نمی خورد... امروز تبلیغات علیه من و شما نیست، بلکه تبلیغات علیه اسلام است. اگر ما با اسلام کار نداشتیم، کسی با ما بد نبود. امروز هیچکس آمریکا و شوروی را که آن قدر در دنیا فساد می کنند، محکوم نمی کند و تمام محکومیت ها مال ماست. بیدار باشید که سالیان دراز مبارزه را در پیش دارید، ابر قدرت ها برای نابودی شما هر روز نقشه می کشند، ولی «ان کید الشیطان کان ضعیفا».

***

قدرت های بزرگ که دستشان از مخازن بزرگ ایران کوتاه شده و سلطه و قدرتشان با همت ملت ایران و قوای مسلح قطع گردیده؛ اکنون به دست و پا افتاده اند تا با جنگ افروزی بین برادران سلطه خود را برگردانند و چپاولگری خود را از سرگیرند.

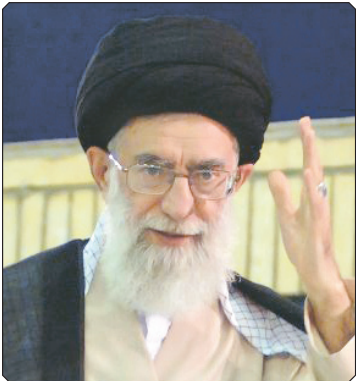
***صحیفه نور

ضمیمه اطلاعات

شنبه ۲۱ بهمن ۱۳۹۱
۲۸ ربیع الاول ۱۴۳۴
۹ فوریه ۲۰۱۳
شماره ۲۵۵۲۵

«دهه فجر» در کلام مقام معظم رهبری

• نظام جمهوری اسلامی، نمونه ای از قدرت معنوی است که عنصر اصلی آن مردم و دفاع از ارزشهاست .

• جمهوری اسلامی ایران همت خود را بر استفاده مناسب و صحیح از فرصت ها قرار داده، لذا بر مردم سالاری دینی پای می فشارد و از این حکم اسلام عدول نخواهد کرد.

• نظام جمهوری اسلامی بر اساس منطق عقلانی و متکی بر قدرت معنوی، ضمن دفاع از هویت ملی و اسلامی و حقوق ملت خود، هیچ گاه از آرمان های والای انقلاب دست بر نخواهد داشت .

• بیداری در دنیای اسلام و مجد و عظمت و پیشرفت کشور ما و مردم ما، محصول کلمه طیبه و شجره طیبه «جمهوری اسلامی» است.

• همه، انقلاب و کشور را باید از خود بدانند؛ همه، نظام جمهوری اسلامی را باید از خود بدانند؛ همه، امت جمهوری اسلامی اند. ما آن کسانی را غریبه می دانیم، از این دایره خارج می دانیم که برای دشمن کار می کنند.

• تجسم انقلاب در جمهوری اسلامی و در قانون اساسی جمهوری اسلامی است. نویسندگان قانون اساسی که از نظر امام و مکتب امام درس گرفته بودند، در خود این قانون عامل تداوم بخش انقلاب را گذاشته اند: پایبندی به مقررات اسلامی و مشروعیّت بخشیدن به قانون، مشروط بر این که بر طبق اسلام باشد و مسأله رهبری.

• این انقلاب شکست خوردنی نیست، این انقلاب فرود آمدنی نیست، این انقلاب از سیر و حرکت خود باز نمی ایستد؛ چون جامعه ما یک جامعه مؤمن و دینی است و دین و ایمان اسلامی در اعماق دل مردم، از همه قشر ها، نفوذ دارد. مردم به معنای حقیقی کلمه به دین معتقدند. بنابراین، آن چیزی که جزو ارزش های دینی باشد، برای مردم معتبر است و حراست از آنچه در قانون آمده است، از نظر مردم یک وظیفه است.

• نظام اسلامی بود که به این ملت که در طول قرن های متمادی همواره زیر پنجه نظام های استبدادی دست و پا می زد، آزادی داد، بدون این

که این آزادی حقوق عمومی و آسایش عمومی را از بین ببرد و پایمال کند.

• آنچه که دنیای اسلام از ما ملت ایران توقع دارد، این است که ما پرچم اسلام را – که پرچم عزت امت اسلامی است و ما آن را برافراشته ایم – محکم نگه داریم.

• انقلاب زنده است و به همین دلیل دشمن هم دارد. همچنان که پیروزی انقلاب و ولادت آن با مقاومت دشمنان رو به رو شد، تداوم انقلاب برپا ماندن و اثربخش شدن آن با دشمن و دشمنی ها مواجه است .

• انقلاب به ما آموخت که یک ملت می تواند در اساسی ترین مسائل جهانی، سخن و موضعی داشته باشد و آن را با صراحت و بدون توجه به این که قدرتمندان و قلدرهای عالم چه می خواهند، ابراز کند و پای آن بایستد.

• جامعه ما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی احساس هویت کرد؛ یعنی شخصیت خودش را باز یافت. ما به عنوان جزء نود و نهم در امواج جهانی غرق و گم بودیم، انقلاب ما را زنده کرد و به ما شخصیت داد.

• سربازان انقلاب فقط کسانی نیستند که در هنگام بروز انقلاب حضور داشتند و می توانستند سربازی کنند. جوان های مؤمن و نواندیش و آزاد فکر

و پاک دامن امروز ما و نسل های بعد هم سربازان انقلاب اند؛ چون انقلاب یک حقیقت همیشه جاوید است . انقلاب پرچم عدالت و آزادی و استقلال و عزت است. انقلاب پرچم اسلام است.

• انقلاب اسلامی، شروع یک راه پر افتخار و سعادت بخش بود. همه کسانی که از بی عدالتی رنج برده اند و تشنه عدالت اند، این پدیده را به جان دوست دارند و برای آن تلاش می کنند.

• بیست و دوم بهمن، در حکم عید غدیر است؛ زیرا در آن روز بود که نعمت ولایت، اتمام نعمت و تکمیل نعمت الهی، برای ملت ایران صورت عملی و تحقق خارجی گرفت.

• بیست و دوم بهمن، برای ملت ما در حکم عید فطری است که ملت در آن، از یک دوران روزه سخت خارج شد؛ دورانی که محرومیت از تغذیه معنوی و مادی را بر ملت ما تحمیل کرده بودند.

• بیست و دوم بهمن، در حکم عید قربان است؛ زیرا در آن روز و به آن مناسبت بود که ملت ما اسماعیل های خودش را قربانی کرد.

• امام، راه آزاد زیستن، کامل شدن، ساختن زندگی به شکلی که مورد رضای خدا و دستور اسلام است، سازندگی حقیقی زندگی و عدم

سازش با قدرت های ضداسلامی را به ما نشان داد. اینها برای ما درسهای بیست و دوم بهمن است.

• راهپیمایی بیست و دوم بهمن مظهر اقتدار ملی است؛ نشان دهنده عزم عمومی ملت ایران است؛ مظهر همان چیزی است که هر دشمنی را در هر حد و اندازه ای از اقتدار نظامی و توانایی های تبلیغاتی و سیاسی، مرعوب می کند.

• دهه فجر یادبود حیات دوباره ملت ایران و کشور عزیز ماست. مردم این ایام را جشن می گیرند و حق دارند جشن بگیرند.

• یادبود دهه فجر، خود مانع بزرگی در راه تحقق این هدف است. سعی می کنند انقلاب را از یاد مردم ببرند؛ اما دهه فجر، انقلاب را به یاد مردم می آورد.

• سعی می کنند امام را از یاد مردم ببرند، اما دهه فجر تجسم اراده و عظمت امام بزرگوار ماست.

• دهه فجر برای کشور ما یک فرصت تاریخی بود و ملت ما را از یک حصار بسیار خطرناک خارج کرد.

• تا وقتی یک ملت در حصار استبداد یک حکومت وابسته و فاسد و ضد مردم و ضد فرهنگ و دین قرار دارد، هیچ چیز زیبا و مطلوبی که زندگی آنها را از لحاظ مادی و معنوی اعتلا بخشد و پیش ببرد، نمی تواند در بین آنها پا بگیرد.

بقیه در صفحه ۲

نوزدهم بهمن ماه ۱۳۵۷

این روز با یک راهپیمایی بزرگ آغاز شد، این راهپیمایی از جمله تظاهرات و اجتماعی بود که به دعوت امام خمینی (ره) در پشتیبانی از نخست‌وزیری بازرگان برگزار می‌شود. راهپیمایی از ۹ منطقه تهران شروع و به سمت میدان آزادی ادامه یافت. گروه بسیاری از همافران نیروی هوایی با یونیفرم های نظامی در این راهپیمایی حضور داشتند شعارهای راهپیمایان در دعوت از ارتش به همبستگی با ملت و حمایت از دولت موقت بود.

پس از آن که تمام راهپیمایان نقاط مختلف تهران در میدان آزادی تجمع کردند، قطعهنامه‌ای توسط برگزارکنندگان مراسم خوانده شد که در آن از فرار شاه و بازگشت رهبر انقلاب استقبال شده بود. همچنین ضمن حمایت از نخست‌وزیری بازرگان، نیروهای مسلح به اطاعت از دولت او دعوت شدند. در این قطعهنامه به دولت بختیار جهت مقاومتش در برابر موج خروشان انقلاب اخطار داده شد و اعلام گردید که فقط قراردادهایی اعتبار دارند که به تصویب دولت موقت رسیده باشند.^(۱)

پرسنل نیروی هوایی پس از این تظاهرات عازم محل اقامت امام خمینی (ره) شده و در مقابل ایشان ادای احترام کردند. این خبر به همراه تصویری باشکوه در روزنامه کیهان منتشر شد. این اقدام برای سران ارتش چندان غیرمنتظره بود که در اعلامیه‌ای در صدد تکذیب حضور نظامیان در این راهپیمایی برآمدند. آنان که هنوز بر توهم وفاداری و سوگند به شاه باقی بودند، عکس ادای احترام همافران در برابر امام را جعلی خواندند. در مقابل این اقدام ارتش، دفتر امام خبر و عکس کیهان را صحیح و واقعی دانست.^(۲) از سوی دیگر اخبار روزنامه‌ها در روز ۱۹ بهمن حاکی از آن بود که قره‌باغی ارتش را از دخالت در سیاست برحذر داشته بود.^(۳)

در مقابل موج حمایت‌ها از دولت موقت، یک روز قبل از این در ۱۸ بهمن عده‌ای تحت عنوان طرفداران قانون اساسی در سالن بدمیتون استادیوم امجدیه (شیرودی) گرد آمده بودند. این عده که به دعوت جبهه و حدث ملی در این مراسم حاضر شده بودند، با شعارهایی چون: زنده باد ارتش، پاینده باد قانون اساسی و بختیار سنگر تو نگه‌دار، به ستیز با انقلاب اسلامی مردم ایران پرداختند. این تجمع به گفته ناظران در حدود چهار، پنج هزار نفر را شامل می‌شد.

قطعهنامه‌ای که در پایان این مراسم قرائت شد بر حفظ قانون اساسی، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مبارزه با استعمار سرخ و سیاه و حمایت از ارتش و دولت قانونی بختیار تأکید داشت.^(۴)

روز پنجشنبه ۱۹ بهمن برای دولت موقت روز موفقیت‌آمیزی بود. در این روز دولت لیبی دولت بازرگان را به رسمیت شناسخته و هفت وزارتخانه به تصرف کارمندان طرفدار دولت موقت درآمد^(۵) این اقدامات بختیار را آشفته ساخت و او که تا آن زمان دولت بازرگان را دولت سایه می‌نامید وزیران کابینه بازرگان را به بازداشت تهدید کرد.^(۶)

جمعه بیستم بهمن ۱۳۵۷

روز ۲۰ بهمن در حالی فرا رسید که مردم تهران برای شنیدن اولین سخنرانی نخست‌وزیر دولت موقت عازم دانشگاه تهران می‌شدند. دانشگاه تهران پس از کودتای ۲۸ مرداد در معرفی تهاجم و سرکوب رژیم شاه قرار داشت و بازرگان نیز در سخنرانی خود به این وظفه خطیر دانشگاه در آن سالها اشاره کرد: «دانشگاه چنین افتخار و حق بزرگی دارد که هیچ‌گاه بعد از ۲۸ مرداد ساکت نبوده، در آن دوران‌های اختناق بعد از ۲۸ مرداد و جبهه ملی، در اختناق شدیدی که بر سر اسر ایران حکمفرما بود، تنها مکانی که در آن اجتماع و اعتراض علیرغم مزاحمت، زندان، شکنجه و غیره تعطیل نشد و هر چند ماه، اگر نگوییم هر چند هفته فریاد مرگ بر شاه بلند می‌شد، دانشگاه بود که چشم و چراغ ایران بود.» بازرگان در این سخنرانی از بختیار خواست که برای جلوگیری از خونریزی

و ائتلاف سرمایه‌های کشور از قدرت کناره‌گیری کند^(۷)

در آن سوی جبهه انقلاب، مخالفان به نام هواداران از قانون اساسی بار دیگر در ورزشگاه امجدیه گرد آمدند. این بسار اجتماع‌کنندگان از فضای ورزشگاه خارج شده و در خیابان روزولت (شهید مفتیح) تظاهرات کردند که این تظاهرات منجر به درگیری شد. از سوی دیگر در خوی عده‌ای به نام روستائیان طرفدار قانون

و رهبران انقلابیون آغاز شد، اما زد و خورد‌ها در نقاط مختلف تهران ادامه داشت. پادگان سلطنت‌آباد در شمال تهران به تصرف انقلابیون در آمد و پایگاه سیاست نظامی آمریکایی‌ها تسخیر شد.

در زندان اوین توسط مردم به روی زندانیان رژیم پس از سالها گشوده شد.^(۸) این تحولات در حالی رخ می‌داد که بختیار خود را هنوز نخست‌وزیر قانونی می‌دانست و در سخنرانی

ارتش از شهرهایی همچون قزوین به سوی تهران در حرکتند، مردم شهرهای اطراف تهران از خانه‌های خود بیرون آمده و در خیابان‌ها و جاده‌ها مشغول حفر خندق و ایجاد مانع شدند تا بدین وسیله از پیشروی نیروهای نظامی به سوی تهران ممانعت کنند.^(۹) در شهر تهران نیز وسایط نقلیه بزرگ و اتوبوس‌های شرکت واحد تا آنجا که توانستند شاهراه‌ها و خیابان‌های بزرگ را مسدود کردند تا از این طریق مانع رفت و آمد

روزشمار انقلاب اسلامی – ۱۹ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷

رضا بسطامی

ماشین‌های نظامی و تانک‌ها بشوند^(۱۸)
۲۲ بهمن: اعلام بی‌طرفی ارتش و پیروزی انقلاب اسلامی
صبح ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ فرماندهان ارتش آماده می‌شوند تا در جلسه شورای عالی ارتش در ستاد کل بزرگ ارتشتاران حاضر شوند. در ساعت ۱/۳۰ تعدادی از فرماندهان، معاونین، رؤسا و مسئولان سازمان‌های ارتش در این جلسه حضور پیدا کردند. مهمترین این افراد عبارت بودند از: عباس قره‌باغی، جعفر شفت، حسین فردوست، هوشنگ حاتم، ناصر مقدم، احمدعلی محقق، امیر حسین ربیعی، کمال حبیب‌اللهی و عبدالعلی بدره‌ای.

جلسه با سخنان ارتشبد قره‌باغی آغاز شد که طی آن به تشریح وضعیت نیروهای ارتش و مشکلات آنها پرداخت. عبدالعلی بدره‌ای فرمانده نیروی زمینی از کمبود نیروهای تحت امرش برای کمک به فرمانداری نظامی و جلوگیری از ورود گردان پیاده لشکر قزوین پرده برداشت. آنچه در این جلسه گفته شد، همه حکایت از ناتوانی ارتش در برابر موج خروشان انقلاب داشت.

سپهبد حاتم خطاب به فرماندهان ارتش گفت: به طوری که تیمساران ملاحظه می‌کنید، با توجه به آخرین وضعیت خصوصی یگان‌ها که فرماندهان نیرو تشریح کردند، به عللی که همه می‌دانیم، ارتش در موقعیت خاصی قرار گرفته است که نیروها بنا به اظهار فرماندهانشان قادر به انجام عملی نمی‌باشند. از طرف دیگر اعلیحضرت رفته‌اند و بنا به اظهار نخست‌وزیر، مراجعه نمی‌کنند.

ماه‌هاست که امور کشور تعطیل است. آیت‌الله خمینی خواهان جمهوری اسلامی است. تمام ملت ایران هم عملاً در این مدت نشان داده‌اند که پشتیبان و خواستار جمهوری اسلامی هستند. بختیار هم با توجه به اظهاراتش در مجلس و همچنین در مصاحبه‌هایش می‌خواهد جمهوری اعلان کند، ولی طرفدار در بین مردم ندارد. پیشنهاد من این است که در این مناقشه سیاسی ارتش خود را کنار کشیده و

خود در مجلس سنا از آمادگی اش برای مذاکره با مخالفان خبر داد. علیرغم این سخن، در ساعت ۲ بعدازظهر ۲۱ بهمن، از رادیو اعلامیه فرمانداری نظامی تهران پخش شد. فرمانداری نظامی با ریاست سپهبد رحیمی در این اعلامیه ساعات منع عبور و مرور را از ساعت ۱۶/۳۰ تا ۵ بامداد اعلام کرد و در اعلامیه بعد از این زمان تا ۱۲ ظهر ۲۲ بهمن تمدید گردید.^(۱۲) امام خمینی (ره) در حالی که بیمار بود، طی اعلامیه‌ای به مردم هشدار داد و اعلام نمود: «به دستور فرماندار نظامی وقعی نگذارید و به خیابانها بیایید چرا که گاردیها و فرماندار نظامی توطئه کرده‌اند تا با استفاده از نبود مردم، همافران را تار و مار کنند.»^(۱۳)

پس از اعلام سفارش امام (ره) مردم به خیابان‌ها ریخته و در هر گوشه‌ای از شهر سنگری بر پا شد. به گفته خبرنگار بی بی سی، روحانیون در بین شهر می‌گردند و می‌گویند که آیت‌الله خمینی اعلام کرده است ساعات‌های منع عبور و مرور غیرقانونی است و همچنین ایشان گفته است اگر لازم شود متقابلاً می‌جنگد.^(۱۴) در جبهه انقلابیون در مورد اعلامیه فرماندار نظامی گمان‌هایی وجود داشت که از آن جمله تصور بر این بود که فرمانداری نظامی قصد داشته با اعلام منع عبور و مرور از فرصت استفاده کرده و در خالی بودن خیابان‌ها، امام خمینی (ره) را دستگیر کنند.^(۱۵)

بختیار با همه تظاهری که به مذاکره با دولت موقت داشت، سعی می‌کرد با خشونت در مقابل انقلاب بایستد. از همین رو ساعت ۶ بعدازظهر روز ۲۱ بهمن در جلسه شورای امنیت ملی با فرماندهان ارتش شرکت کرد و از آنان خواست با شدت تمام مقررات حکومت نظامی را اجرا کنند. او حتی دستور داد منطقه اطراف پادگان دوشان‌تپه بمباران شود. و در همان جلسه دستور دستگیری سران انقلاب را صادر کرد.^(۱۶)

علیرغم این خطر‌ها تهران بیدار بود و مردم به فرمان رهبر انقلاب، بی‌اعتنا به حکومت نظامی در خیابان‌ها سر کردند. از آنجا که این خبر در میان مردم شایع شده بود که نیروهای

است.

•دهه فجر دهه تجدید قوای نیروهای انقلابی و تجدید میثاق ملت با انقلاب است.

•دهه فجر در تاریخ ایران نقطه‌ای تعیین‌کننده و بی‌مانند به‌شمار می‌رود.

•۲۲ بهمن روز تجدید عهد با انقلاب، امام و اسلام است.

•پیروزی انقلاب اسلامی در ایران سرآغاز حاکمیت ارزشهای معنوی بوده است.

•انقلاب و نهضت امام (ره) برای حاکمیت اسلام بود.

•خط انقلاب، خط عظمت اسلام و مسلمان و دفاع از مظلومین و مستضعفین است.

مداخله ننماید.

در ساعت یک بعدازظهر اعلامیه ارتش مبنی بر بی‌طرفی از رادیو پخش شد. شورای عالی ارتش در این اعلامیه از سربازان خواست تا به پادگان‌ها باز گردند.^(۱۹)

امام خمینی (ره) نیز در پیامی خطاب به ملت ایران از آنان خواست در عین هوشیاری و مراقبت و آمادگی برای در هم کوبیدن هر نوع حمله تازه‌ای از سوی ارتش، از حمله، آزار و درگیری با آنها در پادگان‌هایشان خودداری شود.

از سوی دیگر در آن روز نمایندگان مجلس شورای ملی به سفارش جواد سعید رئیس مجلس به طور دسته‌جمعی استعفا دادند.^(۲۰) مراکز حساس دولتی یکی، یکی به تصرف انقلابیون درآمد. رادیو تهران که از ساعت ۱۱ ظهر ۲۲ بهمن در محاصره نیروهای مردمی قرار داشت، در ساعت ۲ بعدازظهر کاملاً در اختیار آنان قرار گرفت.^(۲۱)

اولین کلامی که از رادیو پخش شد و به گوش مردم رسید نوید فتح این مرکز را می‌داد: «توجه بفرمایید، توجه بفرمایید. اینجا تهران صدای راستین ملت ایران، صدای انقلاب است.» در ساعت ۵:۴۵ پیام امام خمینی (ره) از رادیو پخش شد و امام در این پیام مردم را از اعمال غیرقانونی برحذر داشت^(۲۲)

بعدازظهر ۲۲ بهمن روزی دیگر بود. سپهبد رحیمی فرماندار نظامی تهران و معاونش اولین افرادی بودند که توسط مردم دستگیر و به مدرسه رفاه آورده شدند. پس از سقوط پادگان جمشیدیه در ساعت ۷ بعدازظهر، نیک‌پی، منصور روحانی و نصیری رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) که در آنجا تحت نظر قرار داشتند توسط مردم دستگیر شدند.^(۲۳)

طبق آنچه که در روزنامه‌ها نوشتند، در حوادث روزهای ۲۱ و ۲۲ بهمن ۶۵۴ نفر شهید و هزاران نفر مجروح شدند.^(۲۴)

منابع و مأخذ:

۱- روزنامه اطلاعات، پنجشنبه ۱۹ بهمن ماه ۱۳۵۷، شماره ۱۵۷۸۰، ص ۱

۲- روزنامه کیهان، شنبه ۲۱ بهمن ۵۷، ص ۱۰، ۶۳۴

۳- روزنامه اطلاعات، پیشین، ص ۱

۴- روزنامه اطلاعات، پیشین، ص ۸

۵- همان، ص ۱

۶- همان، شنبه ۲۱ بهمن ۱۳۵۷، شماره ۱۵۷۸۱، ص ۸

۷- عبدالعلی بازرگان، مسایل و مشکلات نخستین سال انقلاب از زبان بازرگان، ناشر، مولف، تهران ۱۳۶۲، ص ۷۷

۸- اطلاعات، پیشین، ص ۸

۹- همان، ص ۲

۱۰- همان، ص ۲

۱۱- مهدی بازرگان، شصت سال خدمت و مقاومت، رسا، تهران ۱۳۷۷، ج ۲، ص ۳۲۴

۱۲- روزنامه اطلاعات، یکشنبه ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، شماره ۱۵۷۸۲، ص ۸

۱۳- پیشین، ص ۸

۱۴-، باقی، تحریر تاریخ شفاهی انقلاب اسلامی ایران، تفکر، قم ۱۳۷۳، ص ۴۴۸

۱۵- پیشین، ص ۴۴۸

۱۶- همان، ص ۴۵۰-۴۴۹

۱۷- اکبر خلیلی، گام به گام با انقلاب، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، تهران ۱۳۷۵، ص ۱، ص ۳۰۶

۱۸- پیشین، ص ۳۱۰

۱۹- غلامرضا نجاتی، تاریخ سیاسی بیست و پنج ساله ایران، رسا، تهران ۱۳۷۳، ج ۲، ص ۳۹۲-۳۸۷

۲۰- روزنامه اطلاعات، دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۳۵۷، شماره ۱۵۷۸۳، ص ۱

۲۱- همان، یکشنبه ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، شماره ۱۵۷۸۲، ص ۸

۲۲- همان، دوشنبه ۲۳ بهمن، ص ۸

۲۳- پیشین، ص ۲

۲۴- روزنامه کیهان، دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۳۵۷، شماره ۱۰۶۳۶، ص ۲

• حفظ حیثیت و آبروی انقلاب اسلامی و نظام، امروز بر همه واجب است.

• وحدت، کلید موفقیت و رمز پیروزی انقلاب ما بوده است.

• این انقلاب بی‌نام خمینی (ره) در هیچ جای جهان شناخته شده نیست.

• انقلاب اسلامی با اتکا به قدرت مردم، آسیب‌ناپذیر است.

• دهه فجر آئینه‌ای است که خورشید اسلام در آن درخشید و به ما منعکس شد.

• زنده نگه داشتن یاد شهدای انقلاب باعث تداوم حرکت انقلاب است.

«دهه فجر»

در کلام

مقام معظم رهبری

بقیه از صفحه اول

•امام دهه فجر برای ملت ایران، روزهای فراموش‌نشدنی

است. از هنگام ورود امام تا وقتی که به کَلی کمر طاغوت

به دست این مردم شکست، این ملت روزهای پرشکوه و پرحماسه‌ای را گذراند. دهه فجر مظهر آن شکوه و عظمت و فداکاری ملت ایران است. عزّت ایران و ایرانی، بلکه عزّت اسلام و مسلمان، در این دهه، به دست ملت مقاوم و شجاع و قهرمان ایران پایه‌گذاری شد.

•اولین انقلابی که با مردم شروع کرد، با مردم ادامه داد، حرف خود را عوض نکرد، راه خود را تغییر نداد و اهداف خود را کم و زیاد نکرد، انقلاب اسلامی ایران است.

•دهه فجر عیدی است که یک تاریخ سر تا پا ظلم و طغیان را قطع کرد.

•دهه فجر مظهر شکوه و عظمت و فداکاری ملت ایران

استاد شهید
مرتضی مطهری

۲- «لن يجعل الله للکافرين على المؤمنين سبيلا»: خدا هرگز برای کافران نسبت به اهل ایمان راه تسلط باز نخواهد نمود. (نساء: ۱۴۱)
۳- این کلمه، ترجمه لغت «Secularism» است.

۴- به خصوص باید توجه داشت که این رهبر زوری نداشت تا بخواهد خود را بر مردم تحمیل کند و کسی نیز او را منصوب نکرد و او خود را کاندیدانکرده بود، بلکه انتخابش به طور طبیعی و خود به خود صورت گرفت.
۵- فلاسفه و حکما اصطلاحی دارند به نام استسباع که در فارسی آن را «شیرگیر» ترجمه کرده اند.

می گویند بعضی از حیوانات کوچک وقتی با حیوانات درنده ای روبه رو می شوند - مثلا وقتی خرگوش با شیر مواجه می شود - حالت استسباع پیدا می کنند؛ یعنی اراده فرار از آنها سلب می شود، قدرت تصمیم گیری را از دست می دهند، خودباخته و مفتون می شوند. نقطه مقابل استسباع، ایمان به خود پیدا کردن است.

داستان آن صحابی فقیر را در زمان پیامبر (ص) شنیده اید که از شدت فقر نزد آن حضرت رفت تا درخواست کمک کند. پیامبر در میان جمع سخن می گفت، در ضمن صحبت اشاره کرد به این که اگر کسی از ما کمک بخواهد به او می دهیم، ولی هر کس به خدا توکل کند و تلاش شایسته نشان بدهد، خدا به او کمک خواهد کرد. صحابی فقیر این را که شنید از محضر پیامبر بیرون آمد. روز بعد باز گرسنگی فشار آورد و این بار تصمیم گرفت که درخواست خود را با پیامبر در میان بگذارد. باز هم مثل روز گذشته پیامبر در میان جمع همان مسئله را مطرح کرد. مردم همانجا تصمیم گرفت که هر همسایه ها مقداری طناب و تیشه امانت گرفت و به عزم هیزم کنی به بیابان رفت. تا چند روز متوالی این کار را ادامه داد تا این که به تدریج درآمدی پیدا کرد و توانست زندگی خود را از سختی و عسرت بیرون بیاورد.

بعد از مدتی دوباره به سراغ پیامبر رفت و پیامبر به او فرمود: گفتیم اگر کسی از ما کمک بخواهد به او می دهیم، ولی طلب کمک از خدا بهتر است و دیدی که خدا نیز دعوت تو را اجابت کرد و از فقر نجات داد. پیامبر به این ترتیب توانست او را به یاد نیرو و امکان و استعداد خودش بیندازد، و از این طریق او را به حرکت و تلاش وادار کند.

در مورد جوامع نیز همین وضع برقرار است. گاهی افراد ملت هادر مقابل افراد ملل دیگر حالت خود باختگی و استسباع پیدا می کنند. ملت خود ما در دوران رژیم شاه چنین حالتی را داشت. ملتی که به حال استسباع می افتد، تمام کرامت های خود را فراموش می کند، تا جایی که حتی به نوکری بیگانه و تقدیم کردن ثروت های خود به او افتخار می کند. گاهی نیز ملت ها ایمان به خود را به دست می آورند. تاریخ پیروزی ملت ها سرشار از این نمونه هاست. حماسه پر شور مردم وطن ما، در این زمینه شاهد بسیار خوبی است. ملت ما به همت و درایت امام خمینی توانست ایمان و اعتقاد به خود را دوباره به دست آورد و همین امر ضامن پیروزی اش گردید.

* «پیروان انقلاب اسلامی»

شهید دکتر
مصطفی چمران

اسلامی. بنابراین همه تغییر و تحول مادی نیست، قسمت مهم آن روحی و معنوی است. انقلابی پیروزی می شود که این تغییر و تحول روحی و درونی را در انسان ها به وجود آورد.

بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکایی از نظر ظاهر از مایشرفته ترند، خیابان های آنها تمیز تر است، امتیازات کارگران آنها زیاده تر است، حقوق خوب می گیرند، امنیت دارند؛ اما آیا ما به حکومت آنها و به سیستم آنها راضی می شویم؟ به هیچ وجه.

تغییر و تحول روحی و معنوی انسانهاست که یک انقلاب را می سازد و به پیروزی می رساند و این بزرگترین و مهمترین چهره انقلاب است و بزرگترین افتخار انقلاب اسلامی ما نیز در همین چهره نهاده شده است.

* مجموعه پیش و نپایش ۲۱

امام این همه موج می آفرید؟ چرا اعلامیه های ایشان با نبود امکانات و وسائل و با بودن اختناقها و خطر ها، به سرعت در سراسر کشور پخش می شد؟

بی شک، از جان گذشتگی و مبارزه خستگی ناپذیر با ظلم و ظالم و دفاع سر سختانه از مظلوم، و صداقت و صراحت و شجاعت و سازش ناپذیری این رهبر در انتخاب او به مقام رهبری نقش داشته است؛ اما مطلب اساسی

اسلامی است و این نکته روشن شد که یک نفر مسلمان باید آزاد زندگی کند و باید آزادیخواه باشد.

در چند سال اخیر مسائلی در ایران به وجود آمد که از جنبه های اقتصادی و سیاسی اهمیت چندانی نداشت، ولی از جنبه مذهبی، آن هم از نظر شعائر مذهبی مهم بود و خود این مسائل در اوج دادن به نهضت نقش مؤثری داشتند. مثلا یکی از اشتباهات بسیار بزرگ عوامل رژیم این

چیز دیگری است و آن اینکه ندای امام خمینی از قلب فرهنگ و از اعماق تاریخ و از ژرفای روح این ملت بر می خاست. مردمی که در طول چهارده قرن حماسه محمد، علی، زهرا، حسین، زینب، سلمان، ابوذر... و صدها هزار زن و مرد دیگر را شنیده بودند و این حماسه ها با روحشان عجین شده بود، بار دیگر همان ندای آشنا را از حلقوم این مرد شنیدند. علی را و حسین را در چهره او دیدند، او را آینه تمام نمای فرهنگ خود که تحقیر شده بود، تشخیص دادند.

امام خمینی چه کرد؟

او به مردم ما شخصیت داد. خود واقعی و هویت اسلامی را به آنان بازگرداند. آنها را از حالت خود باختگی و استسباع^(۵) خارج کرد، این بزرگترین هدیه ای بود که رهبر به ملت داد. او توانست ایمان از دست رفته مردم را به آنها بازگرداند و آنها را به خودشان مؤمن کند. او با صراحت اعلام کرد که تنها اسلام نجات بخش شماس است. او جهاد اسلامی را مطرح کرد، امر به معروف و نهی از منکر را مطرح کرد، وظیفه نوعی و دینی و بالاخره اجر و پاداش شهیدان را مطرح کرد، و مردمی که سالها این آرزو را که در زمره یاران امام حسین باشند، در سر می پروراندند و هر صبح و شام تکرار می کردند «یا لیتنی کنت معکم فافوز فوزا عظیما»، به ناگاه خود را در صحنه ای مشاهده کردند، آنچنان که گویی حسین را به عینه می دیدند. مردم ما صحنه های کربلا، حنین، بدر، احد، تبوک، خیبر و... را در جلو خویش می دیدند و همین باعث شد که به پا خیزند و از سر چشمه عشق به خدا، وضو بسازند و یک سره بانک تکبیر بر هر چه ظلم و ستمگری است، بزنند.

پی نوشت ها:

۱-... مثلا اگر مسئله وارد کردن تضادهای طبقاتی در خود آگاهی مردم با مفاهیمی نظیر آزادیخواهی و عدالت طلبی با معیارهای مکاتب

بود که به دلیل غرور فوق العاده ای که برایشان حاصل شده بود، در اواخر سال ۵۵ تصمیم گرفتند که تاریخ هجری را به تاریخ به اصطلاح شاهنشاهی تبدیل کنند.
این که تاریخ هجری باشد یا شاهنشاهی، از نظر اقتصادی و سیاسی تأثیر چندانی در حال مردم نداشت. ولی همین مسئله به شدت عواطف مذهبی مردم را جریحه دار کرد و وسیله خوبی برای کوبیدن رژیم به دست رهبر داد. رهبر بلافاصله با طرح این شعار که چنین عملی دشمنی با پیغمبر و دشمنی با اسلام است و معادل است با قتل عام هزاران نفر از عزیزان این مردم، موفق شد در مردم عصیان ایجاد کند و از تحریک و جدان اسلامی آنها به بهترین نحو در جهت پیشبرد نهضت بهره برداری نماید.

بنابراین با بررسی مسئله رهبری و کیفیت و نحوه آن، و با در نظر گرفتن این که مردم در میان افراد زیادی که صلاحیت رهبری داشتند، کدام رهبر را انتخاب کردند^(۶) و با بررسی و تحلیل مسیری که این رهبر طی کرد و اهرم هایی که روی آنها تکیه نمود و منطقی که به کار برد، به این نتیجه روشن و آشکار می رسیم که نهضت ما واقعا یک نهضت اسلامی بوده است. با آن که نهضت از سویی خواهان عدالت بود و از سویی دیگر در جستجوی آزادی و استقلال، ولی عدالت را در سایه اسلام می خواست و استقلال و آزادی را در پرتو اسلام جستجو می کرد، و به عبارت بهتر نهضت ما همه چیز را با رنگ و بوی اسلامی طلب می کرد و این، همان خواست و میل ملت بود. تحلیل ماهیت این انقلاب از تحلیل رهبری انقلاب جدا نیست و این مسئله در ارتباط با مسئله خودیابی ملت ما مطرح می شود. باید پرسید که چه شد امام خمینی رهبر مطلق شد؛ آن چنان که حتی آنهایی که از نظر ایده و هدف در قطب مخالف ایشان جای داشتند، چاره ای جز اذعان به رهبری ایشان نداشتند. چرا سخنان

رمز موفقیت رهبر در این بود که مبارزه را در قالب مفاهیم اسلامی پیش برد. ایشان با ظلم مبارزه کرد، ولی مبارزه با ظلم را با معیارهای اسلامی مطرح کرد، امام از طریق القای این فکر که یک مسلمان نباید زیر بار ظلم برود، یک مسلمان نباید تن به اختناق بدهد، یک مسلمان نباید به خود اجازه دهد که ذلیل باشد، مؤمن نباید زیر دست و فرمانبر کافر باشد،^(۷) با ظلم و ستم و استعمار و استثمار مبارزه کرد؛ مبارزه ای

نقش امام خمینی در رهبری انقلاب

تحت لوای اسلام و با معیارها و موازین اسلامی.

از جمله اقدامات اساسی این رهبر، مخالفت جدی و دامنه دار با مسئله جدایی دین از سیاست بود. شاید فضل تقدم در این زمینه با سید جمال باشد. سید جمال شاید نخستین کسی بود که احساس کرد اگر بخواهد در مسلمانان جنبش و حرکتی ایجاد کند، باید به آنها بفهماند که سیاست از دین جدا نیست. این بود که او این مسئله را به شدت در میان مسلمین مطرح کرد. بعدها استعمارگران تلاش زیادی کردند تا در کشورهای مسلمان رابطه دین و سیاست را قطع کنند. از جمله این تلاشها، طرح مسئله ای است به نام «علمانیت»^(۸) که به معنی جدایی دین از سیاست است. بعد از سید جمال در کشورهای عربی و به خصوص در مصر افراد زیادی پیدا شدند که بانهیکه بر قومیت و در لباس ملی گرایی، عربیزم و پان عربیزم به تبلیغ فکر جدایی دین از سیاست پرداختند.

در جامعه ما نیز این مسائلی زیاد مطرح شده بود، به طوری که مردم تقریبا آن را پذیرفته بودند، اما همه دیدیم وقتی از زبان یک مرجع تقلید، از زبان کسی که مردم با وسواس کوشش می کنند تا کوچک ترین آداب مذهبی خود را با دستورهای او منطبق بکنند، در کمال صراحت بیان شد که دین از سیاست جدا نیست و به مردم خطاب شد که اگر از سیاست کشور دوری کرده اید، در واقع از دین دوری کرده اید؛ مردم چگونه به جنب و جوش افتادند و به نوعی به بسیج عمومی اقدام کردند.

یاد در نظر بگیرید که مسئله آزادی و آزادی خواهی در جامعه با شدت مطرح بود، با این حال چندان تأثیری در حال مردم نداشت. ولی وقتی همین مسئله از زبان رهبر مطرح شد، یعنی کسی که رهبر دینی و مذهبی است، مردم برای اولین بار دریافتند که آزادی یک موضوع صرفا سیاسی نیست، بلکه بالاتر از آن، یک موضوع

از نظر رهبری این طور نبود که روز اول کسی خود را کاندیدا کند و بعد مردم به او رأی بدهند و او را به رهبری انتخاب کنند و به دنبال آن، رهبر برای مردم تعیین خط مشی کند. واقعیت این است که گروه های زیادی - از آنها که احساس مسئولیت می کنند - تلاش کردند که رهبری نهضت را به عهده بگیرند، ولی تدریجا همه عقب رانده شدند و رهبر خود به خود انتخاب شد.

شمارد نظر بگیرید که چه تعداد از قشر های مختلف، گروه های اسلامی و غیر اسلامی، در این انقلاب شرکت داشتند. در این نهضت افراد تحصیل کرده، افراد عامی، دانشجو، کارگرا، کشاورزان، بازرگانان، همه و همه شرکت داشتند؛ ولی از میان همه این افراد مختلف، تنها یک نفر به عنوان رهبر انتخاب شد. رهبری که همه گروه ها او را به رهبری پذیرفتند. اما چرا؟ آیا به دلیل صداقت رهبر بود؟

بی شک این رهبر صداقت داشت، ولی آیا صداقت منحصر به شخص امام خمینی بود و کسی دیگر صداقت نداشت؟ البته می دانیم که چنین نیست و صداقت منحصر به ایشان نبود. آیا به دلیل شجاعت رهبر بود و این که تنها ایشان فرد شجاعی بودند و غیر از ایشان، رهبر صدیق و صادق و شجاع دیگری وجود نداشت؟ البته کسان شجاع دیگری نیز بودند.

آیا به این دلیل بود که ایشان از یک نوع روشن بینی برخوردار بودند و دیگران فاقد این ویژگی بودند؟ آیا به دلیل قاطعیت رهبر بود و دیگران فاقد قاطعیت بودند؟ می دانیم که قاطعیت منحصر به ایشان نبود. درست است که همه این مزایا به اعلی درجه در ایشان جمع بود، ولی چنین نیست که این مزایا - لا اقل با شدت و گسترش کمتر - در دیگران نبود. پس چه شد که جامعه خود به خود ایشان را و فقط ایشان را به رهبری انتخاب کرد و هیچ فرد دیگری را در کنار ایشان به رهبری نپذیرفت؟

پاسخ این سؤال بر می گردد به یک سؤال اساسی که در فلسفه تاریخ مطرح می شود و آن این است که آیا تاریخ شخصیت رami سازد و یا شخصیت تاریخ را؟ آیا نهضت رهبر رami سازد و یا رهبر نهضت را؟ اجمالا می دانیم که نظریه صحیح در این مورد این است که یک اثر متقابل میان این دو، یعنی میان نهضت و رهبر وجود دارد. می باید از یک طرف یک سلسله مزایا و امتیازات در رهبر باشد و از طرف دیگر نیز خصوصیات در نهضت وجود داشته باشد. مجموع این شرایط است که فرد را به مقام رهبری می رساند. امام خمینی رهبر بلامنازع و بلامعارض این نهضت شد؛ چون علاوه بر این که واقعا شرایط و مزایای یک رهبر در ایشان جمع بود، در مسیر فکری و روحی و نیازهای مردم ایران قرار داشتند. حال آن که دیگران - آنها که برای کسب مقام رهبری نهضت تلاش می کردند - به اندازه ایشان در این مسیر قرار نداشتند.

معنی این سخن این است که امام خمینی با همه مزایا و برتری هایی که دارد، اگر اهرم هایی که روی آنها دست می گذاشت و پافشاری می کرد و جامعه را به حرکت در می آورد، از نوع اهرم هایی بود که دیگران روی آن اصرار می کردند و اگر منطقی که ایشان به کار می برد، نظیر منطق دیگران بود؛ امکان نداشت ایشان در به حرکت درآوردن جامعه موفقیتی کسب کند.^(۹)

اگر امام عنوان پیشوای مذهبی و اسلامی را نمی داشت و اگر مردم ایران در عمق روحشان یک نوع آشنایی و انس و الفتی با اسلام نداشتند و اگر عشقی که مردم ما با خاندان پیامبر دارند، وجود نمی داشت و اگر مردم حسن نمی کردند که این ندای پیامبر و ندای حضرت علی (ع) یا ندای امام حسین (ع) است که از دهان این مرد بیرون می آید؛ محال بود نهضت و انقلابی به این وسعت در مملکت ما به وجود آید.

مبنای انقلاب اسلامی

اصولا انقلاب سه چهره دارد: چهره اول تغییر سلطه سیاسی و نظامی مملکت، چهره دوم تغییر سیستم و نظام کشور و چهره سوم تغییر و تحول قلبی و روحی در انسان هاست. چهره اول در انقلاب ما تمام شده است؛ یعنی تغییر سلطه سیاسی و حکومتی. همچنان که می دانید طاغوت به زیر کشیده شد، آن نظام واژگون گردید و نظامی جدید بر اساس جمهوری اسلامی ایران به وجود آمد. این قسمت از انقلاب شاید در هر انقلاب دیگری نیز به چشم آید و ملموس و مادی است. چهره دوم از انقلاب، تغییر نظام و سیستم آن مملکت

است و کشور ما در حال حاضر دست اندر کار این تغییر و تحول در مرحله نظام و سیستم است. هنگامی که صحبت از نظام و سیستم حکومتی می کنیم، قبل از هر چیز قانون اساسی مد نظر قرار می گیرد.

شما شاهد بودید که مجلس خبرگان ماهها وقت گذاشت تا بالاخره قانون اساسی قدیم را زیر و رو کرد و یک قانون اساسی جدید بر اساس ایدئولوژی اسلامی و انقلاب پایه ریزی نمود. این اولین مرحله است و تمام تغییرات و تحولاتی که در سیاست و اقتصاد و ادارات به وجود می آید، جزو نظام و سیستم به حساب می آید.

هم اکنون شاهد هستید که امام امت از ادارات ناراضی است و مقدار زیادی از هرج و مرج و ناراحتی های زیاد مردم به همین ادارات مربوط می شود. علت اساسی از آنجا سرچشمه می گیرد که روابط و ضوابط ادارات همان روابط گذشته است و تغییری نکرده است. همان روابطی که در دوران طاغوت در ادارات این کشور جاری بوده است، همچنان به قوت خود

باقی است. ممکن است وزیر و احیاناً معاونین او افرادی پاک و مؤمن و مسلمان و فداکار باشند، ولی نظام موجود در ادارات به هیچ وجه با انقلاب اسلامی ما هماهنگی ندارد... پس چهره دوم انقلاب تغییر نظام است، تغییر روابط و ضوابط است.

روابط و ضوابط مثل یک دشمن مشهود در مقابل شما قرار نگرفته است که بتوانید آن را با شلیک گلوله از پای درآورید، بلکه به طور سری، مثل تار عنکبوت در همه ارکان مملکت باعث کندی و رکود کارها می شود و اکثر اشخاص نمی دانند که مشکل کجاست. اما چهره دوم انقلاب اقتضای کند که این تغییر کیفی نیز به وجود آید.

چهره سوم انقلاب که به مراتب از دو قسمت اول و دوم سخت تر و مهمتر است، تغییر و تحول نفسی است که باید در قلب و روح انسان ها به وجود آید. هنگامی که از انقلاب سخن می گوئیم، یعنی تغییر و تحول؛ تغییر یک نظام به نظامی دیگر، واژگون کردن طاغوت و به وجود آوردن حکومت عدل و قسط

گاهی عظمت یک موضوع مانع از بررسی تحلیلی آن می‌شود و ابعاد مختلف مطلب آن گونه که باید و شاید مورد بررسی قرار نمی‌گیرد. رهبری حضرت امام و شخصیت والای آن بزرگ‌از این گروه موضوعات است، به طوری که تاکنون، حتی در صدی از حق مطلب ادا نشده و ناگفته‌ها و نانوشته‌ها در این زمینه بسیار است. از جمله مطالبی که تاکنون مورد توجه واقع نگردیده، پاسخ به این سوال است که چرا مردم امام را به رهبری برگزیدند و فرد یا گروه دیگری را به این سمت انتخاب ننمودند. به عبارت دیگر، امام دارای چه ویژگی‌هایی بود که مردم او را بر همه مراجع، شخصیتها، گروهها و سازمانهای سیاسی و مذهبی موجود ترجیح دادند؟ در این مقاله سعی بر این است که در حد توان به پاسخ سوال فوق پرداخته و ویژگیهای رهبری حضرت امام را مورد بررسی قرار دهیم.

برای پاسخ به سوال فوق باید به بررسی شخصیت همه جانبه و تکامل یافته امام پرداخت و ویژگیهای گوناگون و گاه به ظاهر متضاد ایشان را مورد بررسی قرار داد؛ ویژگی‌های مختلفی که به ندرت در یک فرد جمع می‌شود و از او شخصیتی می‌سازد که در تاریخ بعد از صدر اسلام کم نظیر یا بی نظیر است.

اولین ویژگی مهم که باید مورد توجه قرار گیرد، روحانی بودن امام است. روحانیت در جامعه ما از جایگاه خاصی برخوردار است و مردم با علم و تجربه دریافته‌اند که این قشر همیشه حامی مظلومین و مخالف ظالمین بوده‌اند. مردم ما به خوبی آگاهند نهضتی در ایران به وقوع نبیوسته، مگر اینکه روحانیت رهبری آن را برعهده داشته یسا اینکه به طور موثر در آن دخیل بوده است. این خصوصیات باعث می‌شود که مردم به این قشر اطمینان داشته و آنان را تکیه گاه خود بدانند. بنابراین اولین عاملی که زمینه را برای رهبری حضرت امام فراهم کرد، روحانی بودن ایشان بود.

ویژگی دوم امام مرجعیت است. مرجع در بیش شیعیه جانشین امام معصوم است و حکم او مانند امام و پیامبر برای امت تلقی می‌شود. مردم مسلمان ایران حرکات اجتماعی و سیاسی خود را در چارچوب تکلیف شرعی انجام می‌دهند و از این طریق دنیای خود را با آخرت پیوند می‌زنند. آنها حاضر نیستند آخرت و قیامت خود را در اختیار فردی سیاسی و غیر مذهبی قرار دهند؛ زیرا به خوبی می‌دانند که در چارچوب ولایت فقیه و اجتهاد است که موضوع جنبه شرعی پیدا کرده و تکلیف به درستی انجام می‌شود.

ویژگی سوم امام فیلسوف بودن او است. امام از اساتید بزرگ فلسفه در حوزه علمیه قم بود و آن را تدریس و ترویج می‌کرد. این اقدام امام در شرایطی صورت می‌گرفت که بعضی دیگر از فقها نه تنها با فلسفه مخالف بودند، بلکه مدرسین آن را تکفیر می‌کردند.

بینش فلسفی امام و تبجر در آن باعث پیچیدگی هر چه بیشتر ذهن امام شده و ایشان را از ساده‌اندیشی‌ها مصون می‌داشت. برخورد صحیح امام با مسائیل برخن سیاسی در طول مبارزه و عدم ارتکاب اشتباهات فاحش از جانب ایشان از این ویژگی امام نشأت می‌گرفت.

از ویژگی‌های دیگر امام که باید آن را مهمترین عامل موفقیت او به حساب آورد، خلوص است. امام بنده عابد و زاهد خدا بود و سالهای طولانی در خلوت عبادتگاه خود را خالص کرده بود. او تجسم عینی تسلیم در مقابل خدا بود و به همین جهت بزرگ‌ترین اتفاقات، کوچک‌ترین تأثیری برای او نداشت. امام موحدی بود که با اتصال به خداوند متعال دیگر قدرت‌ها را خرد می‌دید و از این بابت هیچ نگرانی به خود راه نمی‌داد.

امام اول کسی بود که به توصیه معروف خود(پیش از آنکه مردم به شما روی آورند، خود را بسازید) عمل کرده و خود را آنچنان ساخته بود که اقبال میلیون‌ها انسان یا ادبار آنها در نظرش تفاوتی نداشت.

در عین حال آنچنان برای این بندگان خدا ارزش قائل بود که حتی یکبار در طول عمرش به آنان دروغ نگفت و با آنان سیاسی کاری نکرد و سرتاسر عمر پرپرکت و زندگی شریفش را در جهت رشد و نجات آنان صرف نمود.

همین خلوص امام و درک عمیق آن از جانب مردم باعث شده بود که مردم در مواقع حساس ندای امام را لبیک گفته و به یاری او بشتابند و کوچک‌ترین شبه‌های در ذهن خود نسبت به عملکرد او نداشته باشند.

میرم به کرات دیده‌بودند که امام برای نجات اسلام و مصلحت مسلمانین حاضر به معامله با آبروی خود است و در این راه ایابی از نابودی حیثیت خود که به مراتب مهمتر از

نابودی جسم مادی است، ندارد. خلوص امام در جمیع جهات عامل کمکها و راهنماییهای خداوند متعال در مقاطع حساس بود و این امر باعث می‌گردید که با الهامات دریافتی، صحیح ترین تصمیمات سیاسی را در حساس ترین مقاطع اتخاذ نماید.

پنجمین خصوصیت امام که لازمه رهبری و مدیریت در هر سطحی می‌باشد، نظم و انضباط در امور است. حضرت امام در رعایت نظم و انجام منظم برنامه‌ها به گونه‌ای عمل

خانمانسوز بود گرفتار یک درگیری داخلی نیز بشود. در همان زمان تعدادی از افراد انقلابی که واجد صبر انقلابی لازم نبودند و به همین دلیل پیچیدگی برخورد امام بسا بنی صدر را درک نمی‌کردند، اظهار داشتند که امام از خط خود خارج شده است. آنان نمی‌دانستند که در جریان یک انقلاب همان اندازه که افکار انقلابی ضروری و مهم است، صبر و حلم و تحمل نیز ضروری است و اگر این دو خصوصیت همراه یکدیگر نباشد، نهضت با

نگاهی به رمز و راز رهبری امام

دکتر سید محمد صدر

شکست مواجه خواهد شد.

ویژگی مهم دیگر امام، مردم‌شناسی و مردم باوری است. امام با شناخت دقیق از روحیات، خواسته‌ها و فرهنگ مردم خود، با آنها رابطه‌ای بسیار مستحکم و صمیمانه ایجاد کرده بود. این رابطه به گونه‌ای بود که تک تک آحاد ملت او را همچون پدری مهربان و دلسوز می‌پنداشتند و می‌دانستند که امام چیزی جز صلاح و مصلحت آنها را نمی‌خواهد. رابطه صمیمانه امام با مردم را می‌توان در مراسم میلونی تشیع جنازه او و با حضور دائمی مردم بر سر مزار شریف و حرم مطهرش مشاهده نمود. امام خود را خدمتگزار مردم می‌دانست و به نظر و رای مردم با دیده احترام می‌نگریست. جمله معروف (میزان رای ملت است) بیانگر توجه خاصی است که ایشان به نظر مردم داشت.

امام در پاسخ سوال یکی از مسئولین در مورد پیشرفت امور فرموده بود: تا جایی پیش بروید که بتوانید مردم را قانع کنید و اگر تشخیص دادید که کاری برای مردم قابل توجه نیست، از انجام آن خودداری کنید.

دیگر خصوصیتی که می‌توان برای امام ذکر نمود، عشق به مستضعفین و تنفر از سرمایه داران و مرفهین بی درد است.

امام با شناخت کامل از تاریخ صدر اسلام و پیروان صدیق پیامبر اکرم(ص)، به خوبی می‌دانست که تنها مستضعفین به ندای انقلاب اسلامی لبیک گفته و جان خود را در طبق اخلاص می‌گذارند. او دریافته بود که مرفهین بی درده تنها به دنبال ایجاد تغییر در جامعه نیستند، بلکه با تمام وجود با هر حرکت حق گرایانه و عدالت طلبانه‌ای که بخواد بنیانهای رژیم طاغوت را سست و پایه‌های حکومت عدل اسلامی را مستحکم نماید، مخالفت می‌کنند. امام معتقد بود که وابستگی مادی آنان به اندازه‌ای است که حتی حاضر به برداشتن یک گام در جهت حق نیستند و منافع خود را به هر موضوع دیگری به ویژه اسلام و انقلاب ترجیح می‌دهند.

امام با توجه به این تحلیل، نظر خود را در مورد سرمایه داران چنین بیان می‌دارد: من یک موی کوخ نشینان را به تمامی کاخ نشینان نخواهم داد.

ایشان در جایی دیگر نیز تحلیل خود را از عملکرد مستضعفین و سرمایه داران چنین بیان نمودند: بروید خانواده شهدا را ببینید، اکثر آنها از افشار مستضعف هستند؛ زیرا این گروه آماده فداکاری برای اسلام هستند و چنین خصوصیتهی در سرمایه داران بی درد وجود ندارد.

ویژگی دیگر امام اعتقاد راسخ به هدف بود. واقعیت این است که در جریان یک نهضت به دلیل صعوبت راه و مشکلات فراوان

بعضا تحمل مبارزین و مجاهدین کاهش یافته و مقاومت آنها در مواجهه با مشکلات متزلزل می‌شود، وجود چنین شرایطی گاه به قدری سخت و سنگین است که اصل هدف مبارزه را زیر سوال می‌برد. این مسئله در مورد تمام نهضتها و طبعاً در مورد انقلاب اسلامی ایران نیز وجود داشته است.

هدف امام از ابتدای نهضت سقوط رژیم سلطنتی و برقراری حکومت اسلامی بود و با تمام وجود اعتقاد داشت که چنین کاری شدنی

است. این هدف به قدری عظیم بود که تعداد زیادی از مردم و حتی مبارزین بزرگ نسبت به تحقق آن دچار شک و شبهه بودند. آنان اعتقاد داشتند که رژیم شاه تا بن دندان مسلح بوده و از جانب تمامی قدرتهای جهانی حمایت می‌شود. بنابراین امکان سقوط رژیم وجود ندارد و باید مبارزه را با هدفی دیگر دنبال نمود. در این زمینه آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در یک سخنرانی بیان داشت که حتی آیت الله طالقانی که از مبارزین قدیمی و از بزرگان دین و سیاست بود، سقوط شاه را عملی نمی‌دانست معتقد بود چنین واقعه‌ای رخ نخواهد داد. اما حضرت امام در تمام طول مبارزه و علی‌رغم مشکلات بسیار حتی یکبار هم در مورد تحقق این هدف تردید به خود راه نداد و با صراحت اعلام داشت که شاه باید برود. امام در این راه تحت تأثیر هیچ نظر دیگری قرار نگرفت و با جدیت تمام هدف را دنبال نمود تا در نهایت به آن دست یافت.

در اینجا به ذکر خاطره‌ای از شهید بزرگوار آیت الله مطهری می‌پردازم که می‌تواند تبیین کننده اعتقاد امام به هدف خود و همچنین اعتقاد ایشان به مردم باشد. استاد شهید مرتضی مطهری در زمان اقامت حضرت امام در پاریس به دیدار ایشان رفت. پس از بازگشت فرصتی دست داد تا به خدمت ایشان برسم. وقتی از حال امام پرسیدم شهید مطهری با لبخند گفت حال ایشان خوب است و به حرف هیچ کس گوش نمی‌دهند. سپس ایشان ادامه دادند من (مطهری) سرگذشت تمامی رهبران بزرگ دنیا اعم از مذهبی، ملی، مارکسیست و... را مطالعه کرده‌ام، اما هیچ کدام از آنها را به اندازه امام معتقد به مردم ندیدم.

امام معتقد است که اگر تا کنون در ایران کاری انجام نگرفته، تقصیر ما آخوندهاست؛ زیرا هر زمان که ما به صحنه آمدیم، مردم هم آمدند و تا زمانی که ما در صحنه مبارزه هستیم، مردم نیز مبارزه را ادامه خواهند داد. سپس شهید مطهری گفت امام می‌فرماید به من نگوید که رژیم ساقط شدنی نیست و شورای سلطنت را بپذیر، من اعتقاد دارم که نهضت قطعاً به پیروزی می‌رسد، ولی زمان آن را نمی‌دانم. برای من (امام) در جریان نهضت اتفاقاتی رخ داده است که دست خدا را در آن دیده‌ام و در پیروزی آن هیچ شک ندارم.

دیگر خصوصیت امام انتخاب بهترین استراتژی جهت مبارزه بود. در دوران قبل از انقلاب جو غالب، مبارزه مسلحانه با رژیم را تجویز می‌نمود. این استراتژی به عنوان نتیجه بررسی و جمع بندی مبارزات گذشته و ماهیت استبدادی رژیم عنوان می‌گردید و به عنوان دستاوردی علمی به تمامی مبارزین ارائه می‌شد. طرفداران استراتژی مبارزه مسلحانه در انتقاد از

استراتژی امام به این نکته اشاره می‌کردند که رژیم مسلح است و مستبد، و تحمل هیچ گونه حرکت اعتراضی مسالمت آمیز را ندارد و با کلیه حرکات مسالمت آمیز مردمی برخورد قهرآمیز دارد، بنابراین طبیعی است که با چنین رژیمی و با چنان ماهیتی برخورد مسالمت آمیز و غیرمسلحانه بی نتیجه خواهد بود. در مقابل این دیدگاه، استراتژی امام آگاهی دادن به توده‌های مسلمان و خیزش عمومی و یکپارچه بود. امام به خوبی می‌دانست که اگر آگاهیهای اسلامی و سیاسی مردم بالا برود، آنان خود کار را تمام خواهند کرد. ایشان با انتخاب این روش و علی‌رغم انتقادهای تمامی انقلابیون آن زمان مبارزه را ادامه دادند تا پیروزی را برای ملت ایران به ارمغان آورد. استراتژی گل در مقابل گلوله که از ابتکارات ناب حضرت امام بود، به هیچ وجه نمی‌توانست در ذهن سازمانهایی که شناختی از اسلام، مردم و فرهنگ ایران نداشتند، شکل بگیرد. عده‌ای از طرفداران تر مبارزه مسلحانه با پافشاری بر عقاید خود، پیروزی انقلاب را نتیجه افتادن اسلحه به دست مردم می‌دانستند.

این نظر نیز مطابق واقع نبود؛ زیرا زمانی که اسلحه به دست مردم افتاد، رژیم سلطنتی شکسته شده بود. از این گذشته، دسترسی مردم به اسلحه و مردمی شدن مبارزه مسلحانه که عمده‌تا به دلیل پیوستن نیروهای مسلح به انقلاب اسلامی بود، در چارچوب استراتژی امام قابل تبیین است، نه در قالب استراتژی مبارزه مسلحانه بریده از مردم. خلاصه اینکه حضرت امام با انتخاب بهترین استراتژی برای رسیدن به هدف، روشهای دیگر مبارزه را علی‌رغم نهاجمی بودن آنها نفی کرد و ثابت نمود که استراتژی انتخابی اش بهترین روش مبارزات در ایران اسلامی است.

ویژگی دیگر امام که نقش بسیار موثری در پیشبرد انقلاب و تبعیت مردم داشت، اعتقاد به نقش زن در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی بود. در این مورد می‌توان به این نکته اشاره کرد که امام تنها مرجع جهان تشیع بود که اجازه ورود جدی زنان را به صحنه مبارزه صادر کرد و آنان را از عزلت خانه به میدان سیاست و انقلاب کشاند و از این طریق بخش مهمی از جامعه اسلامی را در ارتباط با انقلاب فعال نمود. افکار امام موجب احساس استقلال سیاسی و فرهنگی در زنان گردید.

ورود زنان به صحنه مبارزه مردان را به نحو موثرتری به صحنه مبارزه کشاند. اعتقاد حضرت امام به نقش سیاسی و اجتماعی زن عامل یک تحول اساسی در ذهنیت زن مسلمان ایرانی گردید و به او تفهیم نمود که مسلمان بودن در فعالیت اجتماعی تناقضی ندارد. این اندیشه باعث گردید تا زن مسلمان با پشت سر گذاشتن تفکرات غربی وارد صحنه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و علمی شده و با انتخاب پوشش اسلامی در این صحنه‌ها پیامی تازه برای تمامی زنان مسلمان جهان به ارمغان آورد.

توجه حضرت امام به نقش زن در جامعه در زمان ارسال پیام برای گورباچف، رئیس جمهور شوروی سابق، به خوبی تجلی دارد. ایشان تأکید داشتند که حتماً یکی از بانوان مسلمان هیات حامل پیام را همراهی کند تا از این طریق پیامی دیگر برای جهانیان ارسال نمایم.

ویژگی دیگر امام سرعت انتقال مطالب و مفاهیم است که در هدایت نهضت و اداره امور کشور اهمیتی خاص دارد. رهبر نهضت در صورتی که نتواند مسائل را به سرعت درک نماید و مشکلات را با تیزبینی خاص خود دریافت کند، نهضت یا حکومت را با مغضل مواجه خواهد کرد. این موضوع به ویژه در کشورهای جهان سوم از اهمیت بیشتری برخوردار است؛ زیرا در این کشورها نقش فرد در اداره امور کشور بسیار بیشتر از کشورهای غربی است و در آنجا سیستم بیش از فرد در پیشرفت امور موثر است.

در مورد این ویژگی شاید بتوان ادعا نمود که امام یک شخصیت منحصر به فرد بود و از کوچک‌ترین خبر یا گزارش بیشترین دریافتها را در حداقل زمان کسب می‌نمود که این امر در سهولت کار مجریان سهم بسزایی داشت.

مجموعه این ویژگی‌ها به همراه خصوصیات دیگری از قبیل سیادت که ریشه عمیق در اعتقادات مردم ما دارد، شرایطی را به وجود آورد تا مردم از میان تمامی مراجع، شخصیتهای مبارز روحانی، روشنفکران مذهبی، شخصیتها و گروههای ملی گرا، شخصیتها و گروههای اسلامی ملی، سازمانها و گروههای چریکی، تنها و تنها امام را به رهبری برگزینند و جان و دل به ندای روح بخشش بسپارند و در پی او بزرگ‌ترین انقلاب قرن حاضر را به منصفه ظهور برسانند.

اشاره:

۳۴ سال پیش در چنین روزهایی مردم سراسر کشور پس از فرار شاه و تشریف‌فرمایی رهبرکبیر انقلاب، در انتظار فرصتی برای دیدار با امام خمینی لحظه‌شماری می‌کردند. مشتاقان دیدار با حضرت امام در آن زمان سعی می‌کردند به هر نحوی از انحاء، خودشان را به امام برسانند و با ابراز علاقه، تشریف‌فرمایی و پیروزی انقلاب را تبریک بگویند.

گفت که امام تشکر کردند. در حقیقت من افتخار این را داشتم که به عنوان نخستین نفر در داخل کشور، ورود امام خمینی را به ایران تبریک بگویم.

سپس از هواپیما مراقبت کردیم که در آسمان اتفاقی رخ ندهد. مراقبتی که غیر مشهود است. بالاخره همه بچه‌ها همکاری کردند تا این که هواپیما در مهرآباد به زمین نشست و سبب خوشحالی ما شد.

گفتگو با یک بازنشته نیروی هوایی ارتش

اولین کسی که به امام خوش آمد گفت من بودم!

گفتگو از امیر رضا طوسی نژاد

افروز درباره لغو دو پرواز قبلی حضرت امام به کشور نیز می‌گوید: دو بار قطعی بود و گفتند ایشان تشریف می‌آورند و فرماندهان هم می‌گفتند نمی‌گذاریم هواپیما بنشیند و اعلام کردند که فرودگاه‌ها بسته شود. در پایگاه تبریز هم گفته بودند که اگر امام ورود کرد، برابر دستور، از نشستن هواپیما جلوگیری شود. برای سومین بار به هر نحوی بود دوستان نیروی هوایی کمک کردند و نگذاشتند فرودگاه بسته شود و آن مراسم باشکوه برگزار شد.

بیشترین دلیل این بود که از این طرف مخالفت می‌کردند و خود حضرت امام هم صلاح نمی‌دیدند که بیایند، ولی خدا را شکر وقتی تصمیم گرفتند بیایند، بدون مشکلی تشریف آوردند.

دلهره‌ماز این بود که طبق گفته فرماندهان، ممکن بود هواپیما حضرت امام را منهدم کنند و اگر این اتفاق می‌افتاد، کسی هم متوجه نمی‌شد، جز ما که پشت رادار بودیم. لذا تصمیم گرفته بودیم اگر این اتفاق افتاد، بتوانیم به مردم اطلاع دهیم که این هواپیما توسط چه کسی منهدم شده است که شکر خدا این اتفاق رخ نداد.

برای بازدید آمده بود. من آمدم داخل راهرو و با صدای بلند، دو سه بار گفتم: «شاه داره فرار می‌کنه» او بلافاصله رفتیم داخل کابین. همه از اتاق‌ها بیرون آمدند و داخل راهرو شلوغ شد. سرتیپ خلبانی که برای بازرسی آمده بود، شروع کرد به داد و فریاد که چرا این قدر سر و صدا می‌کنید؟ شاه حدود ساعت ۱۳ از مرز خارج شد و در داخل شهر و منطقه مسکونی پایگاه پیچید که شاه فرار کرده است.

من شیفتم ساعت ۲ تمام شد و رفتیم شهر دیدم که همه ماشین‌ها برف‌پاک‌کن‌هایشان بالا است. همه می‌گویند شاه فرار کرد. به میدان گلستان که رسیدیم دیدم مجسمه شاه را پایین می‌آورند که صحنه‌ای جالب و به یادماندنی را خلق کرد.

آقای افروز در حاشیه خاطرات انقلاب، از دوران جنگ نیز سخن می‌گوید. او درباره ۲۰ بهمن، سالگرد عملیات والفجر ۸ و دفاع معجزه‌آسای پدافند هوایی می‌گوید: عملیات والفجر ۸ از جمله عملیات‌هایی بود که دشمن در آن از تجهیزات پیشرفته کشورهای غربی استفاده کرد. این عملیات در سال ۱۳۶۴ در جنوب غرب و استان خوزستان شکل گرفت و چون عراق از هواپیماهای پیشرفته استفاده می‌کرد، نقش پدافند هوایی در این عملیات بسیار تعیین‌کننده بود و وجود هواپیماها برای دشمن یک نقطه قوت به حساب می‌آمد.

در این عملیات با توجه به قدرت هوایی دشمن کارشناسان و فرماندهان جلسات متعددی برگزار کردند تا بتوانند با هواپیماهای دشمن مقابله کنند و نیاز به تاکتیک‌های جدید بود تا بتوان با دشمن مقابله کرد. در این عملیات تاکتیک‌های جدید در استفاده از سامانه موشکی هاگ و سایر جنگ‌افزارهای پدافندی اعم از موشکی توپخانه‌ای و راداری مورد استفاده قرار گرفت.

با توجه به این که این عملیات در فصل زمستان انجام شد و وضع جوی منطقه مناسب نبود و بارندگی بود، پای ما تا زانو در گل فرو می‌رفت و حتی کامیون‌های ریوی ارتش هم گاهی اوقات در گل فرو می‌رفتند. به خاطر دارم که شهید بزرگوار ستاری - فرمانده سابق نیروی هوایی - که در منطقه حضور داشت، زمانی که هواپیماهای شناسایی دشمن اقدام به عکسبرداری از مواضع پدافندی می‌کردند، می‌گفت اجازه دهید کارشان را بکنند و وقتی هواپیماها می‌رفتند، تازه کار ما شروع می‌شد و سامانه‌های هاگ و مواضع پدافندی را حتی تا ۵ کیلومتر جابه‌جا می‌کردیم.

البته قسمت اصلی کار جابه‌جایی سایت‌ها را بچه‌های زمین به‌هوا انجام می‌دادند و ما هم به عنوان متخصص رادار در منطقه، به کمک آنها می‌رفتیم و وقتی هواپیماهای دشمن برای حمله به سایت‌ها می‌آمدند، گیج می‌شدند و به راحتی آنها را هدف قرار می‌دادیم. در این عملیات غرور آفرین، بیش از ۷۰ فروند از هواپیماها و بالگردهای دشمن یعنی توسط پدافند هوایی سرنگون و این اقدام ارزشمند موجب برتری هوایی ایران در صحنه نبرد و تأمین امنیت نیروهای سطحی هنگام عملیات شد.

وی در پایان می‌گوید: از ابتکارات دیگری که در این عملیات انجام شد، این بود که با توجه به این که دشمن بعضی

هواپیماهای سوخو ۲۲ و ضد رادار میراژ یک رادار اختیار داشت، رادارهای موشک هاگ را تهدید می‌کردند که با تدبیر فرماندهان، رادار موشک یادشده مورد استفاده قرار نگرفت و با استفاده از رادارهای مادر موجود در منطقه، اطلاعات هواپیماهای متجاوز به سایت‌های هاگ ارائه می‌شد و به این ترتیب، هم سایت‌های موشکی هاگ از تهدید هواپیماهای ضد رادار در امان می‌ماند و هم هواپیماهای مهاجم را با موفقیت سرنگون می‌کردند.

نهضت مردم ایران

بسم الله الرحمن الرحيم
امام موسی صدر

نهضت مردم ایران با تمامی حرکت‌های مشابه خود در جهان تفاوت دارد؛ زیرا چشم انداز جدیدی را روی تمدن بشری قرار داده است. بنابراین شایسته است که همه علاقه‌مندان، قلمروها و مسائل مربوط به انسان و تمدن و تحولات آن را با دقت دنبال کنند.

نهضت مردم ایران به رغم گستردگی که دارد و به رغم اتهاماتی که رژیم بر آن وارد می‌کند، از گرایش‌ها، ریشه‌ها، اهداف و اخلاقیات اصیل و والایی برخوردار است. نیروهای راست از صحنه نهضت غایب‌اند، هر چند که نفت و بسیاری موضوعات مهم دیگر در آن موضوعیت دارد. نیروهای چپ بین‌المللی نیز از صحنه نهضت غایب‌اند، هر چند که ایران و اتحاد شوروی بیش از هزار کیلومتر مرز مشترک دارند. حزب کمونیست ایران، حضور چندانی در نهضت ندارد، هر چند که از قدیمی‌ترین احزاب این منطقه به شمار می‌رود؛ بنابراین هیچ‌یک از نیروهای چپ و راست، به این اعتبار که نماینده یکی از دو قطب جهان هستند، کمترین تأثیری بر این نهضت ندارند.

ملت ایران این مسائل را به خوبی می‌داند. او می‌داند این رژیم که نهضت را به واپسگرایی متهم می‌کند، خود با سرکوب آزادی و در پیش گرفتن روشهای بدوی حکمرانی، همه سازمان‌های ارجحی را رو سفید کرده است. ملت ایران می‌داند که این رژیم، برای جلب رضایت قدرت‌های بزرگ، در قربانی کردن منافع مردم و پیشکشی ثروت‌های آنها هرگز تردیدی به خود راه نداده است. ملت ایران وقتی چنین رفتاری را با اصالت انقلابیون قیاس می‌کند، بر ایثار و فداکاری در راه آرمان آنان راسخ تر می‌شود. این ملت به رغم این که سلاحی در دست ندارد، با خون خود، قهرمانانه مبارزه می‌کند و قدرتی شکست‌ناپذیر ایجاد می‌کند.

انقلابیون ایران به هیچ طبقه خاص اجتماعی منحصر نیستند، بلکه از همه ایران برخاسته‌اند: دانشجویان، کارگران، تحصیلکردگان، روحانیان و... همه و همه در این انقلاب حضور دارند. ملت ایران با همه نسل‌های گوناگون خود در این نهضت شرکت جسته است: بازار، مدارس، مساجد، شهرها و حتی کوچک‌ترین روستاها در این نهضت مشارکت دارند. همین حقایق است که رژیم را بر آن داشته تا چپ و راست، شرق و غرب، سازمان‌های عربی و حتی فلسطینی‌ها را متهم کند و به این ترتیب، به گستردگی و عمق مردمی این نهضت ادعان کند.

حرکت مخالفان رژیم شاه، امروز سیستم اطلاع‌رسانی خاص خود را یافته است. گفته‌ها و سخنان رهبران آن از طریق کسانی به ما می‌رسد که خود مخاطب این سخنانند و این سخنان در قلب‌های همه ملت ایران جای گرفته است. حق آن است که بگویم خاستگاه این حرکت و ایمان و آرمان آن، همان اهداف بیکران انسانی، اخلاقی و انقلابی است. موجی که امروز ایران را درمی‌نوردد و بیش از هر چیز ندای پیامبران را در اذهان انسان‌ها تداعی می‌کند.

اهداف انقلاب در مصاحبه مورخ ششم می‌۱۹۷۸ رهبر آن، امام خمینی، با روزنامه «لوموند»، به روشنی تصریح شده است. او با تأکید بر اصالت این حرکت به ابعاد ملی، فرهنگی و رهایی بخش آن اشاره می‌کند.

حوادث جاری ایران و رخدادهای فاجعه‌آمیز آن چند نکته اساسی را فراروی جهان امروز قرار داده است:

۱- کسانی که به مسائل انسانی و تمدن بشری اهمیت می‌دهند، شایسته است این آزمون انسانی را که اکنون در ایران جریان دارد، به دقت بررسی و در برابر تلاش‌های مخالف و مغرضانه از آن حمایت کنند.

۲- رژیم شاه پس از ۳۷ سال حکومت و به رغم برخورداری از بیشترین امکانات، در همه امور، حتی در این حد که خود را از خشم ملت در امان نگه دارد، ناکام مانده است. این همه در حالی است که بزرگترین انبار تسلیحاتی جهان سوم در اختیار همین رژیم قرار دارد.

۳- ارزشهای اخلاقی انسان متمدن، امروز در ایران تهدید می‌شود. تازمانی که رژیم ایران تحت عناوین «پیشرفت» و «دمکراسی» به اعمال سرکوبگرانه، خونریزی و سلب آزادی ادامه می‌دهد، هر قدر هم که در جهان مورد حمایت قرار گیرد، نمی‌توان از این ارزش‌ها پاسداری کرد.

۴- رژیمی که امروز با امواج نارضایتی مردم و خیل ناآرامی‌های داخلی روبه‌روست، دیروز از تضمین امنیت خلیج فارس، اقیانوس هند و حتی سوماتالی سخن می‌گفت. این امر بیانگر آن است که هیچ چیز بیش از حرکت‌های مردمی این چنین آن را پریشان نمی‌سازد. از جمله این حرکت‌ها «حرکت المحرومین» لبنان است که خبرهای آن در میان مردم ایران انعکاس فراوان یافته است.

قتل عام‌هایی که هم اکنون در ایران جریان دارد و رژیم تلاش دارد بر آنها سرپوش گذارد، هشداری به انسان معاصر، به وجدان و به احساس مسئولیت اوست. شایسته است که انسانها تصویر واقعی این کشتارها و سرکوبگری‌ها را به جهانیان عرضه بدارند و ضمن چنین خدمتی، بیزاری خود از این اعمال را نمایان سازند.

***
به نقل از کتاب «ادیان در خدمت انسان»

اشاره:
رویداد تاریخی و حماسی نوزدهم بهمن ۵۷ و دیدار جمع کثیری از خلبانان و همافران نیروی هوایی بارهبر و مقتدای انقلاب، حضرت امام خمینی(ره)؛ از جمله حوادث مهترانه و جاودانهٔ انقلاب اسلامی ایران است که تأثیر بسزایی در تقویت روحیهٔ انقلابی مردم و همراه شدن قوای مسلح ارتش با دریای خروشان ملت برای تسریع در پیروزی انقلاب اسلامی داشت.

روزنامه اطلاعات در همین خصوص و برای بازشکافی این اتفاق تاریخی، در آستانهٔ سی و چهارمین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی مردم ایران، در نشست صمیمی، از خاطرات امیر سرتیپ خلبان «عزیز نصیر زاده»معاون هماهنگ کنندهٔ نیروی هوایی ارتش، امیر «غلامرضا زندیان» سرتیپ دوم بازنشسته نیروی هوایی ارتش، و آقای «محمدحسین نورشاهی» از همافران پیشکسوت نیروی هوایی ارتش که در تاریخ نوزدهم بهمن ۵۷ به دیدار حضرت امام نائل شدند؛ پرسیدیم که در پی می آید. همینجا از جناب سرهنگ حبیبی نیز که در طرح سؤالات و نقل خاطرات، همراه جمع بودند، تشکر و قدردانی می کنیم.

***

* با توجه به این که در آستانهٔ روز نیروی هوایی و سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران قرار داریم؛ خوب است که در ابتدا مطالبی راجع به نقش نیروی هوایی در انقلاب و تأثیری که در سایر ارگان‌های نظامی و غیرنظامی داشت، از زبان شما بشنوم.

امیر نصیر زاده: من استخدامی بعد از انقلاب هستم و دوران نیروی هوایی قبل از انقلاب را درک نکرده‌ام. اما در تاریخی که نوشته شده، نیروی هوایی نسبت به سایر نیروها در آن دوران یک نیروی نوپایی بوده و تجهیزات و تشکیلات نوبی داشته. به دلیل فساوری پیچیده و بالای این نیرو که لازم‌هاش این بوده تا جوانان این نیرو برای کسب آموزش‌های لازم به خارج از کشور اعزام شوند. در خصوص فرماندهان نیز وابستگی زیادی بیسن آنها و دربار وجود داشته و خود نظام شاه نیز حساب و ویژه‌ای بر روی نیروی هوایی باز کرده بوده و آن را بیش از سایر نیروها به خود وفادار می دانسته است.

همهٔ این عوامل باعث شد تا این نیرو تبدیل به آخرین سنگر شاه بشود و شاه تصور نمی کرد که این نیرو پیشقدم شود در به ثمر رسیدن انقلابی که مردم به رهبری امام راحل برپا کرده بودند. تصور شاه بر خلاف واقعیت بود. او با محتویات دینی و مذهبی در حوزه نیروی هوایی آشنایی نداشت. این روحیه در بدنه نیرو گسترده بود.

در نهایت این روحیه در نوزدهم بهمن ۱۳۵۷ آشکار شد و کارکنان نیروی هوایی با لباس رسمی و نظامی، یعنی با تمام وجود، حضور پیدا کردند و نشان دادند که از همهٔ داشته‌های خود در راستای یک فعالیت بزرگ دینی و مذهبی و مکتبی، تحت رهبری یک رهبر و مرجع دینی، استفاده خواهند کرد. در نتیجه سایر نیروها نیز با مشاهدهٔ این حرکت نیروی هوایی، تردید را کنار گذاشتند و احساس کردند دیگر نمی‌شود به این رژیم پایبند بود. حرکت نیروی هوایی از این لحاظ خیلی مهم بود. چون به‌نوعی این تابو و سد بزرگ را شکست و به نیروهای دیگر فهماند که باید از طاغوت برید. نمی‌خواهم بگویم اگر حرکت نیروی هوایی نبود، انقلاب پیروز نمی شد، اما می‌توان گفت اگر نبود، انقلاب دیرتر پیروز می شد و با تلفات بیشتر همراه بود.

سرهنگ حبیبی: استاد زندیان، با توجه به این که وقوع انقلاب مصادف شده بود با دوران جوانی شما، می‌توان گفت که سهم جوانان در انقلاب خیلی بوده است. ضمن معرفی اجمالی خود، بفرمایید که در آن دوران چند سالتان بود و در کجا خدمت می کردید و چگونه وارد فضای انقلاب اسلامی شدید؛ چنان که تا مرز اعدام هم پیش رفتید؟

امیر غلامرضا زندیان: من سرتیپ دوم بازنشسته نیروی هوایی ارتش هستم. یکی از دوازده افسر زندانی خاش. بیشتر، ما را به این عنوان می شناسند. ولی یک مورد کلی که می‌خواستیم محضر عزیزان عرض کنم این است که امکان ندارد یکی یکشنبه یا یک روزه مسیرش تعویض شود. در تاریخ اسلام هم داریم. در تاریخ کربلا که همه ما به آن معتقد هستیم و می‌گوییم انقلاب ما درس هایش را از کربلا گرفت، شما در باب حرّ با تاریخ مفصلی که دارد و بعد یک مرتبه با یک سخن کوچکی که از طرف حضرت به او گفته شد، متحول شد.

حال این که شما سؤال فرمودید که چه شد من در دوران جوانی تحول پیدا کردم، باید عرض کنم که این گونه نیست. از سال‌ها قبل این زمینه در من بوده است. در ایام قدیم ضبط صوتی در منزل یکی از بستگان من وجود داشت که با همان، صدای امام را ضبط کرده بود (جولای سال ۱۳۴۲). وقتی من این صدا را در منزل آنها شنیدم، یک دل نه صد دل عاشق امام شدم. این سخنان الهی چنان در قلب من اثر کرد که مرا شیفته امام کرد.

در آن موقع، امام به حاج آقا روح الله معروف بودند. این کسی بود که حس کردم سزاوار است از او پیروی کنیم. من همواره آرزو می‌کردم که در نیرو بتوان فضای انقلابی ایجاد کرد؛ به ویژه با نظارت ها و سیطره بسیار زیاد ضد اطلاعات در آن زمان. آرمان ما این بود که در نیرویی انقلاب به پا کنیم که همهٔ امید شاه به آن بود. به طور مثال اگر شاه را در

گفتگوی اختصاصی اطلاعات با تنی چند از خلبانان و همافران

۱۹ بهمن؛ روز تاریخی دیدار با امام

آن ایام کناری می کشیدند و از او سؤال می کردند که اگر انقلابی در کشور به پا شود به نظر شما کدام یک از نیروهای سه گانه ارتش شما پیشگام می شود، امکان نداشت نیروی هوایی را اسم ببرد. شاید هم می گفت نیروی هوایی به نفع من کودتای کند! «مقلب القلوب» برای من چیز دیگری می‌خواست و همه قلوب در دست اوست.

سرهنگ حبیبی: با توجه به آنچه گفتید، وارد شدن شما به نیروی هوایی و ایجاد روحیه انقلابی، ریشه در تربیت دینی شما و تأثیرات فرمایش های حضرت (امام رحمه الله علیه) در شما داشته است. شما احساس می کردید نیازمند تحولی هستید که در حوزه انقلاب آن را تجربه کردید. از آنجا که شما از شخصیت های شاخص نیروی هوایی در انقلاب اسلامی هستید؛ بفرمایید که دقیقاً چطور شد که نیروی ضد اطلاعاتی سراغ شما آمد و شما را دستگیر کرد؟

امیر زندیان: نیروهای ضد اطلاعاتی، بیش از هر کسی به پیچه مذهبی‌ها تمرکز می کردند تا آنها را جذب کنند. آنها یک روز به من گفتند که شما برای همکاری با ما حاضرید؟ من زرتنگ تر از آن بودم که بگویم نه و یا ساده لوحی کنم؛ بنابراین گفتم بله. آنها فرم هایی به من دادند که پر کنم. در یکی از آن ها نوشته شده بود که دو نفر از دوستانتان را معرفی کنید. من این کار را کردم که هر دو دوستانم معرفی شان کردم، خدا رحمتشان کند، فوت کرده اند. یکی از دوستانی که معرفی کردم سرهنگ دانشور بود. از ایشان پرسیده بودند این رفیق شما (یعنی من) چگونه فردی است؟ ایشان گفته بودند پسر بسیار خوبی است، فقط از نظر فکری مرز نمی شناسد. چیزی به نام مرز نمی داند. مثلاً این که اینجا ایران است یا عراق است یا افغانستان. او فرامرز ی فکر می کند و بیشتر برایش اسلام مطرح است، نه سرزمین. همین باعث شد آنها دیگر به سراغ من نیامدند. ایشان خودش روزی آمد به خانه ما و به من گفت از من پرسیدند و من هم این جواب را دادم. فکر کردم جوابی بدمه که دست از سرت بردارند. اینها مربوط می‌شود به چهار ماه پیش از به ثمر رسیدن انقلاب.

و اما دستگیری. روز پنجم بهمن در آن

زمان به دستور بختیار فرودگان بسته شده بود. ما را از آنجا پیاده کرده و سوار ۳۳۰ کردند. بعد از چند ساعت پرواز، روی یک باند خاکی هواپیما خورد زمین، اما آتش نگرفت. شاید عمر ما به دنیا بود. شهر خاش بود و ما را به یک پادگان مخروبه منتقل کردند. البته می‌گفتند پادگان عملیاتی است، اما به آن نرسیده بودند و شکل مخروبه ها بود. دور تادورش

سرهنگ حبیبی: وقتی به تاریخ نیروهای مسلح در حرکت های سیاسی و انقلابی برمی گردیم، برمی خوریم به جذب نیروها و افسران نظامی از گرایش های مارکسیستی و توده و سوسیالیستی. آیا در میان شما هم از این عناصر وجود داشتند یا همگی پیروی خط امام بودند؟ اگر همگی پیروی امام بودند، چه چیزی باعث

سرهنگ حبیبی: وقتی به تاریخ نیروهای مسلح در حرکت های سیاسی و انقلابی برمی گردیم، برمی خوریم به جذب نیروها و افسران نظامی از گرایش های مارکسیستی و توده و سوسیالیستی. آیا در میان شما هم از این عناصر وجود داشتند یا همگی پیروی خط امام بودند؟ اگر همگی پیروی امام بودند، چه چیزی باعث

سرهنگ حبیبی: وقتی به تاریخ نیروهای مسلح در حرکت های سیاسی و انقلابی برمی گردیم، برمی خوریم به جذب نیروها و افسران نظامی از گرایش های مارکسیستی و توده و سوسیالیستی. آیا در میان شما هم از این عناصر وجود داشتند یا همگی پیروی خط امام بودند؟ اگر همگی پیروی امام بودند، چه چیزی باعث

شده بود جذب افسران به حر کت های سیاسی، این بار جنبه مذهبی داشته باشد؟

امیر زندیان: عرض کنم، کسانی که ما می شناسختیم، به خصوص بچه های نیروی هوایی که ده، دوازده نفری بودند، اینها همگی تفکرات مذهبی داشتند، منتهی شدت و ضعف داشت. این طور نبود که همه به یک اندازه تفکر مذهبی داشته باشند. مقادیر، متفاوت بود. اما در آن چند روز که آنجا بودیم، با توجه به صحبت هایی که کردیم و با توجه به صحبت های من مبنی بر این که سرانجام کار ما شهادت است و بهتر است پاک و خودساخته به محضر خدا برویم، خیلی از بچه ها روزه گرفتند. کجایک مارکسیست روزه می گرفت؟ بنابراین میان ما از آن سنخ آدمها نبود.

سرهنگ حبیبی: شما به دادگاه برده شدید و حتی به اعدام محکوم شدید، نزدیک به نهم بهمن این دوازده روز که در خاش بودید(نهم تا بیست و دوم)؛ بفرمایید که در این مدت چطور برای شما حکم اعدام صادر کردند؟ آیا دادگاه تشکیل دادند یا صرفاً یک اقدام روانی بود تا در شما ترلززل ایجاد کنند؟

امیر زندیان: نه، چیزی به نام دادگاه نبود. اما از طریق عناصر ضد انقلاب در نیروی زمینی آمدند از یکی یکی ما بازجویی به عمل آوردند و به ما گفتند که شما مخل نظم و برهم زنده امنیت کشور هستید. با توجه به این مطلب، طبیعی است که حکم صادره در دادگاه نظامی، اعدام است. گویا به بعضی از بچه ها که بازجویی شده بودند القا کرده بودند که چرا دست به این کارها زدید؟ چرا مرتکب این کارها شدید که جرمش اعدام است؟ این صحبت اعدام از این جا ناشی شده بود.

سرهنگ حبیبی: من شنیده ام که گروهی از مردم از زاهدان آمدند برای نجات شما و می‌خواستند شما را برای دفاع و درگیری با نیروی های شاه مسلح کنند.

امیر زندیان: بله؛ شب بیستم بهمن بود. کسی نمی دانست که قرار است دو روز دیگر انقلاب پیروز شود. به ما گفتند گروهی به شدت شاه دوست در این منطقه هستند و شنیده اند شما ضد شاه هستید. می خواهند بیایند و شما را بکشند. آنها مسلح هستند و قصد حمله به اینجا دارند. ما هم نیروی آن چنانی در اینجا نداریم که بتوانیم از شما دفاع کنیم. بنابراین خودتان را مسلح کنید که اگر آنها هجوم آورند، خودتان از خودتان دفاع کنید. که البته این اتفاق نیفتاد. ما تا بیست و چهارم بهمن در زندان بودیم. بعد از انقلاب شنیدیم که بچه ها در زاهدان می‌خواستند بیایند و ما را آزاد کنند، نه این که ما را بکشند. طبیعی است که آنها همگی مسلح بودند؛ چون برای آزادی ما نیاز به سلاح داشتند. در حالی که نیروهای شاه برعکس این مطلب را به ما القا کرده بودند.

سرهنگ حبیبی: بفرمایید که تهران چطور فهمید برخی افسران نیروی هوایی در خاش در زندان هستند که از طریق نمایندگی حضرت امام برای آزادی شما اقدام کردند؟ اسم نماینده امام

را نیز بفرمایید.
امیر زندیان: رژیم شاه همهٔ ما را نتوانست دستگیر کند. تنها توانستند تعدادی از ما را که دوازده نفر بودیم از نیروی هوایی دستگیر کنند. تعداد کسانی که در آن راهپیمایی شرکت داشتند، خیلی بیشتر بود. آنها از طریق روزنامه ها و مردم شاید مقداری هم از طریق ترنند بزرگنمایی می‌خواستند چنین القا کنند که مادر وضعیت خطر هستیم. مادران و بچه ها و همسران ما را برده بودند جلوروزنامهٔ اطلاعات. البته مادر من آن وقت در اصفهان بودند و همسر و فرزندان من هم نرفته بودند. ولی شنیدم همسر و فرزندان کسانی که زندانی بودند و حتی کسانی که زندانی نبودند، در مقابل دفاتر کیهان و اطلاعات بست نشسته بودند. اگر آرشو این روزنامه ها را بررسی کنید، این وقایع در آنجا ثبت شده است. دستری به نماینده امام که در مدرسه رفاه بودند آسان بود و می‌شد رفت آنجا و گزارش داد. گزارش ما به حضرت امام رسیده بود. لابد حاج احمد آقا یا اطرافیان امام به وسیله تلفن با زاهدان تماس گرفته بودند و امام جمعه آنجا و نماینده حضرت امام که متأسفانه اسمشان یادم نیست، آمدند برای آزادی ما.

سرهنگ حبیبی: نحوه آزادی شما ظاهراً به این شکل بوده که با هواپیمای ۳۳۰ بوده (همان هواپیمایی که شما را برده بود آنجا)، نماینده امام آمده بودند تا شما را برگردانده به تهران. گویا زاهدانی ها اصرار داشتند از شما استقبال کنند. درباره استقبال مردم شریف زاهدان از شما به عنوان افسران نیروی هوایی نیز بفرمایید.

امیر زندیان: در صحبت قبلی ام عرض کردم که انقلاب در روز ۲۲ بهمن پیروز شد، اما ما تا ۲۴ بهمن در زندان بودیم. زاهدانی ها گفته بودند حتماً ما اینها را باید ببینیم. لذا از زاهدان تا خاش که فکر می‌کنم حدود ۱۳۰ تا ۱۴۰ کیلومتر فاصله است و یک جاده باریکی ایسن دو را به هم وصل می‌کند، بالای ۲۰ کیلومتر، با خودرو به صورت زنجیروار به استقبال ما آمده بودند. جمعیت عجیبی بود و فقط از زاهدان نبود، از استان های دیگر هم آمده بودند.

از راهی مخصوص از پشت جمعیت ما را بردند به جایی که ظرفی آوردند و ما با آن وضو گرفتیم تا بتوانیم نمازمان را در آنجا بخوانیم. ما در آن موقع گفتیم فقط می‌خواهیم به مسجد برویم و هیچ جای دیگر نمی‌رویم؛ چون هرکسی می‌گفت برویم فلان جا. این هم از آموزه های امام بود. من در مسجد سخنرانی کردم. مردم کاغذ دادند که از صبح ما آمده ایم اینجا شما را ببینیم اما جمعیت زیاد است و ما نمی‌توانیم شما را ببینیم. پیشنهاد کردند ما برویم صدا و سمبای زاهدان و مردم بروند خانه تا بتوانند همه ما را ببینند. ما هم اجابت کردیم و رفتم تلویزیون. میزگردی تشکیل دادیم و صحبت و ذکر مسائل و مابقی موارد.

سرهنگ حبیبی: بفرمایید دقیقاً پشت تلویزیون چه گفتید و چگونه در زاهدان که شهری مرزی است و از طرفی ترک پست کردن سربازها از پست های مرزی، یک کار بسیار ضد امنیتی علیه تمامیت ارضی کشور محسوب می‌شود؛ شما سعی کردید سربازان را به جایگاه های خود برگردانید. در این باره نیز لطفاً مطالبی را بفرمایید.

امیر زندیان: فرمانده ارشد منطقه و رئیس شهربانی و فکر می‌کنم استاندار و فرماندار، همگی آمدند و درخواست کردند که من شخصا بایام و از مردم خواهش کنم که با توجه به وضعیت حساس امنیتی، سربازها بروند سر پست هایشان. من نیز از طریق رادیو و تلویزیون به سربازان گفتم که شما الان سربازان امام زمان هستید و دیگر سرباز شاه نیستید. منطقه حساس است و از شما می‌خواهم برگردید به جایگاه هایتان و به حالت آماده در جایگاه های خود بمانید تا مبادا خدای نکرده کشور در خطر بیفتد. حالا کشور، اسلامی است، نه شاهنشاهی. این سخن بسیار تأثیر گذاشت و بسیاری از سربازان به پست های خود برگشتند.

سرهنگ حبیبی: چگونه از خاش به تهران منتقل شدید.

امیر زندیان: با خودروهای موجود آمدیم. زاهدانی ها می‌گفتند بیشتر بمانید. به ویژه استاندار و فرماندار که مدام می‌گفتند ما به شما نیازمندیم. خلاصه از آنها اجازه خواستیم که برگردیم و بعد با هواپما آمدیم تهران. روز بیست و پنجم بهمن بود که وارد تهران شدیم.

سرهنگ حبیبی: بسیار سپاسگزارم که وقت گذاشتید و به سؤالات ما پاسخ گفتید. حالا اجازه بفرمایید بحث را بیاوریم به نوزدهم بهمن ۵۷. مردم می‌دانند که از ایام دهه فجر، روز نوزدهم اختصاص دارد به یوم الله نیروی هوایی. از شما جناب نورشاهی می‌خواهم ضمن معرفی اجمالی خود بفرمایید که این حرکت چگونه مدیریت شد و جزئیات آن را به صورت خاطره برای نسلی که با حرکت و آرمان انقلابی شما نزدیک به سی و پنج سال فاصله دارد، بیان نماید. به ویژه این که فرمان حرکت نظامی را هم شما صادر کردید.

بقیه در صفحه ۷

بقیه از صفحه ۶

محمدحسین نورشاهی: بنده ۶۳ سال دارم و روزی که این حرکت اتفاق افتاد، در ۳۰ سالگی بودم. در سنی بودم که هشت سال از تحصیلات عالی ام گذشته بود و همسر و فرزند داشتم. من از سال ۴۹ وارد نیروی هوایی شده بودم. در حال حاضر هم که بازنشسته هستم و سه فرزند دارم و دو نوه. بارها از من سؤال کرده اند که اگر این واقعه دوباره تکرار شود، باز هم حضری نقش آفرین باشی و وارد میدان شوی؟ باید عرض کنم که این سؤال، سؤال بجایی نیست؛ چون اگر روزگار و شرایط همانی باشد که در گذشته بود، طبیعی است که همان حرکت را می کردم. چرا که حرکت من آگاهانه بود.

انقلاب اسلامی ایران هرگز به نام انقلاب عوام قابل شناسایی نیست. ریشهٔ انقلاب از نخبگان و تحصیل کردگان بود. حتی در همین نیروی هوایی. این دانشگاه ها بودند که انقلاب کردند؛ از دانشگاه تهران بگیرد تا دانشگاه اصفهان و جندی شاپور و... همه دانشگاه های کشور، در گیر انقلاب بودند. اسادر ارتباط با نوزدهم بهمن باید عرض کنم که پرسنل نیروی هوایی، بالاخص همافران نیروی هوایی، نمی توانستند تأثیرپذیر از حرکت میلیونی و سیل آسای مردم نباشند. نهایتا باید این حرکت آنها هم یک ویژگی هایی بالاتر از مردم عادی می داشت.

قرار بر این بوده و هست که نظامیان یک کشور از مردم خویش دفاع کنند. وقتی که اسلحه نیز به دست مردم افتاد؛ از خودم می پرسیدم که آیا حضری از مردم خود که اصالت بزرگی دارند دفاع کنی یا از یک خاندان شاهی...؟ به نظر من، حرکت سیل آسای مردم باید صورت می گرفت. حرکتی که کاملا عقلانی بود. در غیر این صورت می شود گفت چه بسا دهها سال این کشور نمی توانست روی نظامیان خود حساب کند. هر چند که به ظاهر همه تشکیلات نظامی نیز برقرار می بود. در اینجا می خواهم ادعا کنم و امیددارم کسی خرده نگیرد و آن این که حرکت نیروی هوایی تضمین کننده آبرو و حیثیت تمامی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران است و در گذشته هم همین کار را در عرصه انقلاب کرد. این حقیقت را نباید فراموش کنیم. اگر روزی به نام روز نوزدهم بهمن نامگذاری شده، شاید به دلیل این که در اوایل مادتق نکردیم در نامگذاری ایام. ما برای هر مسأله از ساده ترین مسائل به بالا، روز مخصوصی در ایام تقویمی خود داریم. اگر سازمانی داشتیم که نظارت می کرد در نامگذاری این روزها مثلا اگر تعداد وقایع از تعداد روزهای تقویم بیشتر نبود، آن وقت این روز بزرگ، بیشتر و بیشتر خودش را نشان می داد. به هر جهت، آنچه مسلم است این است که باید نگاهی که در آن روز بود، به آیندگان منتقل شود....

سرهنگ حبیبی: ببخشید که گفتار تان را قطع می کنم. تلقی من که با نسل شما فاصلهٔ زمانی دارم – و فرض کنم که من خبرنگارم!– این است که آیا حرکت نوزدهم بهمن یک حرکت خودجوش بدون عقبه انقلابی بوده یا این که یک سلسله حرکات انقلابی آرام آرام در بدنه نیروی هوایی اتفاق افتاد تا منجر به خلق حماسهٔ نوزدهم بهمن شد؟

نورشاهی: بسیار سپاسگزارم از این سؤال بجا. اگر می خواست بدون پیشینهٔ ذهنی و فکری، این حرکت رخ می داد، می شد همین چیزهایی که امروزه می خواهند به مردم القا کنند که این حرکت یک نوع جو گیر شدن بوده! اصلا این طور نبود و نیست. مقایسه ها و مشاهدهٔ محرومیت ها واجاحافات آن زمان، همگی باعث شد که همه به فکر بیفتند. تا زمانی که شما به چیزی فکر نکنید که حرکتی نمی توانید انجام دهید. اصولا بدون پشتوانه فکری هیچ اتفاقی نمی افتد. زمینه فکری زمانی ایجاد می شود که ملتی به مقایسه بپردازد. همه بچه های ما از جمله بچه های نیروی هوایی که حتی در غرب هم تحصیل می کردند، مدام مقایسه می کردند که چرا فلان آقا می تواند ده برابر از من بیشتر حقوق بگیرد. چرا فلان مستشاری که من نوعی از او نمره بالا تر بوده، باید این جایگاه را داشته باشد؟

سرهنگ حبیبی: پس این حرکت یک حرکت مبتنی بر برنامه بوده. اکنون بفرمایید چطور شد که در حوزه نیروی هوایی ارتش، شما خیلی زود به این جمع بندی رسیدید و آن واقعه نوزدهم بهمن را رقم زدید؟ به بیان دیگر، چه مشخصه ای داشتید که به این تشخیص رسیدید؟

نورشاهی: اصولا ملت ایران را هنوز خیلی خوب نشناخته ایم. پیچیدگی های تفکر ملت ایران هنوز برای دنیا روشن نیست. به طورمثال، یادم هست در یکی از نمازهای جمعه در آن ایامی که موضوع بوسنی و هرزگوین پیش آمده بود– ما طبیعتا آمار نماز جمعه و شرکت کننده ها را داشتیم و می توانستیم در تلویزیون هم ببینیم –من خودم شاهد بودم که آن روز نزدیک به یک میلیون نفر رفتند نماز جمعه. چسرا؟ چون مقام رهبری اعلام کرده بودند این نماز جمعه مختص کمک به مردم

بوسنی است. می دیدم که مردم با کمک های غیر نقدی خود روانه نماز جمعه شدند. پس یکی این که مردم توانستند مقایسه کنند و دیگر به خاطر داشتن دانش و آگاهی قبلی بود؛ چون وقتی مقایسه می کنید، باید دانشی داشته باشید که شما را به سؤال برساند.

در زمان شاه، همواره ما را تحقیر می کردند. به طور مثال، در همین نیروی هوایی که ما بودیم، آقای بود آمریکایی که برای خود اتافی درست کرده بود

نورشاهی: من می خواهم به این سؤال شما قدری مفصل پاسخ دهم. هیچکس نمی تواند ملت ایران را از باورهای دینی اش جدا کند. الان ۳۴ سال از انقلاب می گذرد. جمعیت ما چند برابر شده؟ حدود دو برابر و مقداری بیشتر. میزان سفرهای زیارتی مردم ایران را ببینید چند برابر شده. بروید آمار حمل و نقل را بگیرید. الان سالانه ۴۵ میلیون زائر امام رضا داریم. چیز کمی نیست. از طرف دیگر، در دوران انقلاب باور کل ملت ایران که ما

گفتگوی اختصاصی اطلاعات با تنی چند از خلبانان و همافران

۹ بهمن؛روز تاریخی دیدار با امام

هم جزو آن بودیم به روحانیت قوی بود. یعنی این قشر را افراد صالح می دانستند و افرادی قابل اتکاء که اگر شما یک مسألهٔ شرعی داشته باشید، سعی می کنید از یک روحانی بپرسید. هر چند یک فرد غیرروحانی هم باشد که سواد بالاتری داشته باشد. اما باز شما می روید به سراغ آن روحانی. این طبیعی است. این نشان دهنده باور مذهبی مردم است. مگر نمی گویند الان قرن بیست و یکم است. شما ببینید مردم در حل بسیاری از مشکلات خود چگونه به دین و مبانی دینی مراجعه می کنند. آیا نذر راهی برای گشایش گره ها نزد مردم نیست؟ حتی کسانی که تظاهر می کنند که خیلی میانه خوبی با مذهب ندارند، اما گاه به نقطه ای می رسند که نذر می کنند. در تاریخ ملت ایران مبارزات زیادی وجود دارد. شیخ محمد خیابانی، سید جمال الدین اسدآبادی، بحث مشروطیت یا میرزای شیرازی و مدرس و کاشانی را ببینید. اینها همگی نمادهایی را در ملت ما ایجاد کردند که نسل به نسل قابل انتقال است و مردم پشت آن حرکت می کنند و ما باید این را بپذیریم.

سرهنگ حبیبی: در خصوص فرمان شکستن حکومت نظامی و حال و هوای آن موقع توضیح بفرمایید.

نورشاهی: در آن موقع، همه به فرمان امام خمینی در روز بیست و یکم بهمن، حکومت نظامی را شکستند و در مقابل نیروهای طاغوت سینه سپر کردند. یاد هست در کلاتری که در اینجا هست، قیلا هم عرض کردم، مادر تیمسار طوسی در خانه ای به شماره ۸۳۶ زندگی می کردند. البته تیمسار طوسی از نفرات رهبر و لیدر عملیات حمله به اچ ۳ بود. این مادر ارجمند با شنیدن فرمان امام از خانه بیرون آمدند و رفتند سمت کلاتری که ناگهان تیری به ایشان اصابت کرد و ایشان به شهادت رسید. شاید کمتر کسی می دانست که تیمسار طوسی فرزند شهید است.

امیر نصیرزاده: فرمایش های شما واقعاً زیبا بود و با سؤالات دوستان تکمیل شد. حضور مستشاران امریکایی در ایران عاملی شده بود برای بغض و کینهٔ ما از شاه و رژیم طاغوت. آماریشه های مذهبی و انقلابی که در پرسنل نیروی هوایی وجود داشت نیز تأثیر بسیار زیادی داشت.

نورشاهی: ببینید تیمسار، عرض کردم که اصولا یکپردهٔ جامعهٔ ما مذهبی است. روز عاشورا وقتی مادر دوره های تخصصی در امریکا کار را تعطیل می کنیم. بچه ها وقتی تعطیل می کنند کار را و سینه زنی می کنند؛ این یعنی همان روحیهٔ دینی و انقلابی. اینها را بدیهیات است. من علت این که زیاد روی این مسائل مانور نمی دهم، حقیقتش این است که ما در امریکا تقاضا کردیم که چون ما شیعه هستیم و این روز برای ما خیلی خاص است، با ما موافقت کردند و تماس گرفتند با بالا و خلاصه آن روز به ما اجازه دادند که در آسایشگاه ها سینه زنی راه انداختیم.

بچه های نیروی هوایی واقعاً بچه های پاک و بزرگوار ی بودند و در حقیقت می توانم بگویم که آبروی نیروهای مسلح و آبروی انقلاب بودند. روزی یاد هست تعدادی از افراد و عناصر کارد را به اسارت گرفتیم. حدود چهارده نفری بودند. اینها هیچ مقاومتی نکرده بودند و هیچ تیراندازی نداشتند. بدون مقاومت خودشان را تسلیم ما کرده بودند. در اتافی آنها را قرار دادیم. وقتی من وارد اتاق می شدم، ارشد آنها که در جه اش از من بالاتر بود،

این خبر که به ما رسید، دست به کار شدیم. البته در آن زمان کانون متشکلی نداشتیم و تماس هاهم آن قدر نبود که بتوانم با کسی هماهنگی کنم یا کار خاصی با دیگران انجام دهم. فقط خبر را شنیده بودم. آقای محمد طاهری که نقش کلیدی در هماهنگ کردن بچه ها داشت، رفت و وسایل خودش را برداشت و گفت که همه دارند آماده می شوند. بعد رفتیم مدرسه رفا. همین که رسیدیم، من در آنجا وارد عمل شدم. گفتند چطور می خواهی بروی داخل؟ بعضی ها تردید کردند که الان باید چه کار کنیم و به چه صورتی عمل کنیم؟ به بچه ها گفتم از اینجا به بعد را به من بسپارید. سپس گفتم اینجا بایستید و هر چه می گویم انجام دهید. به ستون شش نفره وارد شوید. گروهان گروهان وارد شوید و به حالت رژه و من نظر به راست می دهم، بروید انتها و وقتی آزاد دادم بیااید و این سمت بایستید. محمد طاهری هم با بلندگوی دستی هدایت می کرد. او بچه ها را از راهرو عبور می داد و من نبش انتهای راهرو، بین پنجره ای که امام می ایستادند و مکان خودم مستقر شدم. گروهان ها همین طور با این روش آزادند و رفتند. تعدادمان حدودا چهارصد نفر بود. تعدادی همافر و درجه دار بودند و چند افسر هم با لباس آنجا بودند. همه ایستادند و جمعیت کامل شده بود. در این هنگام در را بستند، چون جمعیت بی نهایت فشرده شده بود. من دیدم استعدادمان به حد یک گردان است. دستور دادم: گردان بایست... گردان خبردار... به پیشگاه رهبر انقلاب امام خمینی، گردان درود... سه بار درود فرستاند. بعد گفتند نظامیان ملی به فرمان خمینی از طاغوت گسستیم و به ملت پیوستیم. ایشان آمدند و گفتند که شما فرزندان امام زمان هستید.

عکس این صحنه را «حسین پرتویی» عکاس روزنامه کیهان انداخت. زیر پنجره، مردم لباس شخصی بودند. به ما گفتند روی خود را برنگردانید، می خواهیم عکس ببیندایم. فرمان را دادم که کسی رویش را برنگردانند، می خواهند عکس بگیرند. عکس گرفته شد. راهی شدیم به طرف جمعیت راهپیمایان. حضرت امام برای رژه ایستادند؛ چون به ایشان گفته بودند که بچه ها می خواهند به صورت رسمی بیایند. یعنی اولین سان و رژهٔ رسمی جمهوری اسلامی در آن لحظه شکل گرفت. ایشان در جایگاه بودند و محکم و استوار، صحنه را مشاهده می کردند. یک قطعه نامه هم یکی از بچه های نیروی هوایی که قبلاً آماده کرده بودند و من در آن هیچ دخالتی نداشتم خواند و بعد از خواندن آن، امام شروع کردند به سخنرانی. بعد از سخنرانی گفتند بروید به دریای خروشان ملت پیونددید.

آمدیم بیرون از خیابان انقلاب، رفتیم به طرف پیچ شمیران و از مقابل خانهٔ آیت الله طالقانی عبور کردیم و ما بقی ماجرا. البته ناگفته نماند که در آن جمعیت، حدود بیست تن از خانم های نیروی هوایی نیز حضور داشتند. اگر به عکس دقت کنید، حدود شاید بیست نفر از خانم های نیروی هوایی هم هستند که بیشتر آنها از مرکز کامپیوتر بودند. در عکس بزرگ آن روز، حضورشان کاملا مشهود است. همه با روسری بودند و با حجاب قابل قبول حضور یافتند. وقتی هم که حرکت کردیم به سوی خیابان انقلاب، این تعداد از خانم ها بیشتر هم شدند.

سرهنگ حبیبی: دربارهٔ نوزدهم بهمن و جمع کردن این تعداد قابل توجه از افسران و همافران نیروی هوایی در یکجا، آن هم در زمانی که هنوز سلطنت شاه برقرار بود؛ همچنین تعاملی که با مدرسه رفا داشتید، قدری توضیح بفرمایید.

نورشاهی: حرکت نوزدهم بهمن، هم حرکت خودجوشی بود و هم نبود. زیرا در نوزدهم بهمن بچه های نیروی هوایی ارتباط خود را با مراجع انقلابی برقرار کرده بودند. زمانی که این ارتباط برقرار شد، محوریت رهبری انقلاب هم مستقیما به دست روحانیت بود. شما نه ایمل داشتید، نه اینترنت داشتید، نه موبایل داشتید؛ اما فکر می کنید چگونه این ارتباط برقرار می شد؟ از طریق چهار راه کالج– حافظ، خیابان انقلاب– جلوی دانشگاه تهران، بیمارستان شریعتی و بیمارستان امام خمینی و... که وقتی در آن موقع پیامی یا اطلاعیه ای را در این مناطق می آوردند، شاید هزاران دستنویس از آن مطالب صورت می گرفت. یک ساعت طول نمی کشید که این مطلب از شرق تهران می رسید

به غرب. کافی بود سخنی یا اطلاعیه ای وجود می داشت. همه از هم سبقت می گرفتند. این یک حقیقت است.

روزهایی که مالمس کردیم، این طور بود. مربیان و پیشکسوتان ما نیز جزو همان مردم عام بودند. مردمی عام مثل همان زنی که بچه در آغوش داشت و همان پیرمردی که آمده بود. جلسه ای که در منزل آیت الله طالقانی برقرار شد و روزی که حضرت امام اعلام کردند که حکم نخست وزیری مرحوم بازرگان را که آقای هاشمی قرائت کردند، و امام معین فرمودند که روز پنجشنبه مردم بروند و راهپیمایی کنند در تأیید ایشان. در آن موقع بچه های نیروی هوایی می گفتند که اگر می خواهیم حرکتی کنیم باید طوری اقدام کنیم که از دیگران یک سر و گردن بالاتر باشیم تا اثر روانی بر مردم بگذاریم. بنابراین با لباس نیروی هوایی در راهپیمایی شرکت کردیم.

این خبر که به ما رسید، دست به کار شدیم. البته در آن زمان کانون متشکلی نداشتیم و تماس هاهم آن قدر نبود که بتوانم با کسی هماهنگی کنم یا کار خاصی با دیگران انجام دهم. فقط خبر را شنیده بودم. آقای محمد طاهری که نقش کلیدی در هماهنگ کردن بچه ها داشت، رفت و وسایل خودش را برداشت و گفت که همه دارند آماده می شوند. بعد رفتیم مدرسه رفا. همین که رسیدیم، من در آنجا وارد عمل شدم. گفتند چطور می خواهی بروی داخل؟ بعضی ها تردید کردند که الان باید چه کار کنیم و به چه صورتی عمل کنیم؟ به بچه ها گفتم از اینجا به بعد را به من بسپارید. سپس گفتم اینجا بایستید و هر چه می گویم انجام دهید. به ستون شش نفره وارد شوید. گروهان گروهان وارد شوید و به حالت رژه و من نظر به راست می دهم، بروید انتها و وقتی آزاد دادم بیااید و این سمت بایستید. محمد طاهری هم با بلندگوی دستی هدایت می کرد. او بچه ها را از راهرو عبور می داد و من نبش انتهای راهرو، بین پنجره ای که امام می ایستادند و مکان خودم مستقر شدم. گروهان ها همین طور با این روش آزادند و رفتند. تعدادمان حدودا چهارصد نفر بود. تعدادی همافر و درجه دار بودند و چند افسر هم با لباس آنجا بودند. همه ایستادند و جمعیت کامل شده بود. در این هنگام در را بستند، چون جمعیت بی نهایت فشرده شده بود. من دیدم استعدادمان به حد یک گردان است. دستور دادم: گردان بایست... گردان خبردار... به پیشگاه رهبر انقلاب امام خمینی، گردان درود... سه بار درود فرستاند. بعد گفتند نظامیان ملی به فرمان خمینی از طاغوت گسستیم و به ملت پیوستیم. ایشان آمدند و گفتند که شما فرزندان امام زمان هستید.

عکس این صحنه را «حسین پرتویی» عکاس روزنامه کیهان انداخت. زیر پنجره، مردم لباس شخصی بودند. به ما گفتند روی خود را برنگردانید، می خواهیم عکس ببیندایم. فرمان را دادم که کسی رویش را برنگردانند، می خواهند عکس بگیرند. عکس گرفته شد. راهی شدیم به طرف جمعیت راهپیمایان. حضرت امام برای رژه ایستادند؛ چون به ایشان گفته بودند که بچه ها می خواهند به صورت رسمی بیایند. یعنی اولین سان و رژهٔ رسمی جمهوری اسلامی در آن لحظه شکل گرفت. ایشان در جایگاه بودند و محکم و استوار، صحنه را مشاهده می کردند. یک قطعه نامه هم یکی از بچه های نیروی هوایی که قبلاً آماده کرده بودند و من در آن هیچ دخالتی نداشتم خواند و بعد از خواندن آن، امام شروع کردند به سخنرانی. بعد از سخنرانی گفتند بروید به دریای خروشان ملت پیونددید.

آمدیم بیرون از خیابان انقلاب، رفتیم به طرف پیچ شمیران و از مقابل خانهٔ آیت الله طالقانی عبور کردیم و ما بقی ماجرا. البته ناگفته نماند که در آن جمعیت، حدود بیست تن از خانم های نیروی هوایی نیز حضور داشتند. اگر به عکس دقت کنید، حدود شاید بیست نفر از خانم های نیروی هوایی هم هستند که بیشتر آنها از مرکز کامپیوتر بودند. در عکس بزرگ آن روز، حضورشان کاملا مشهود است. همه با روسری بودند و با حجاب قابل قبول حضور یافتند. وقتی هم که حرکت کردیم به سوی خیابان انقلاب، این تعداد از خانم ها بیشتر هم شدند.

سرهنگ حبیبی: حضور خانم ها در این میدان نیز واقعهٔ بسیار خوب و جالب توجهی است که الان اینجا مطرح شد. امیدوارم در جلسات بعدی با حضور اساتید و دوستان بتوانیم ابعاد این مسأله و حضور موجه و با حجاب خانم های نیروی هوایی را نیز مورد صحبت بیشتر قرار دهیم.

مؤسسه اطلاعات از امیر هماهنگ کننده نیرو، سر تیپ خلبان ستاد امیر نصیرزاده و از همهٔ دوستان حاضر در این گفتگو تشکر می کند که برای این مصاحبه وقت گذاشتید. خاطرات شما در تاریخ اقتضای جواده نوا خواهد بود و امیدوارم آرمان ها و ارزش هایی که شما برای آن مجاهدت کردید، همچنان پایدار باقی بماند و ذخیره ای شود برای آخرت شما.

